

HÉT ALGEMEEN MAÇONNIËK TIJDSCHRIFT

VMM

◇ JAARGANG 73, AUGUSTUS 2019, NR. 4

1 VRAAG, 30 ANTWOORDEN:
DAAROM ZIJN ZIJ
VRIJMETSELAAR GEWORDEN!

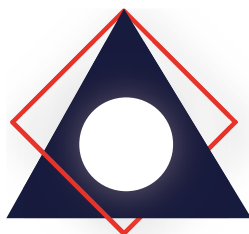
- SPECIALE UITGAVE -

CLEMENS HONDTONG

MASONIC ANTIQUES & COLLECTABLES

SINDS 1996
IN- EN VERKOOP

☎ 06-53887063
🏠 WWW.HONDTONG.NL
✉ C.HONDTONG@OUTLOOK.COM

Dutch Regalia

Dutch regalia voor service en kwaliteit

Voor al uw maçonnieke benodigheden, zowel nieuwe - als 'producten met ervaring', zijn wij de vertrouwde leverancier!

We staan in voor hoge kwaliteit, dus werken wij al jaren met de beste vakmensen en hebben service hoog in ons vaandel staan.

Ook voor speciale opdrachten, zoals bijvoorbeeld het laten graveren van glas of metaal, bent u bij ons aan het juiste adres. Bent u op zoek naar een ontwerp voor een jubileum of maçonniek cadeau dan denken wij graag met u mee.

Heeft u vragen? Neem dan gerust contact met ons op.

Telefoon 0251 - 827317

Of mail naar: info@dutchregalia.nl

www.dutchregalia.nl

Wij zoeken altijd samen naar oplossingen

'De vrijmetselarij biedt zoekende mensen een zingevingsmethode in een vertrouwde omgeving die met behulp van rituelen en symbolen leidt tot zelfontplooiing, broederschap en daardoor een betere samenleving.'

VRIJMETSELARIJ - hét algemeen maçonniek tijdschrift

Uitgave van de Orde van Vrijmetselaren onder het Grootoosten der Nederlanden
Javastraat 2B, 2585 AM Den Haag.
Tel. 070-3460046
Fax 070-3615919
orde@vrijmetselarij.nl
www.vrijmetselarij.nl

ISSN 2213-1825

Abonnementen

Adresmutaties gelieve te sturen naar:
thesaurie.orde@vrijmetselarij.nl

Hoofdredactie

Henk Hendrikkx
vm.redactie@vrijmetselarij.nl

Redactie

Rinus van Warven -
Phlip Visser - Frans Krap
Ed Worm (gastredacteur)
Cees Strobosch (redactie-secretaris)

Columnisten

Cees Strobosch - Hans Wissema

Cartoon

Peer Retera

Beeldredacteur en fotografie

Paul Mellaart

Advertenties

COAD
+31 (0)6 38 75 80 92

Vormgeving

MasterColors Media BV, Best

Kopij naar

Henk Hendrikkx
Zandeiland 27,
5658 AK Eindhoven
vm.redactie@vrijmetselarij.nl

Van de auteurs van geplaatste stukken wordt verwacht dat zij akkoord gaan met (gedeeltelijke) doorplaatsing op de website van de Orde van Vrijmetselaren.

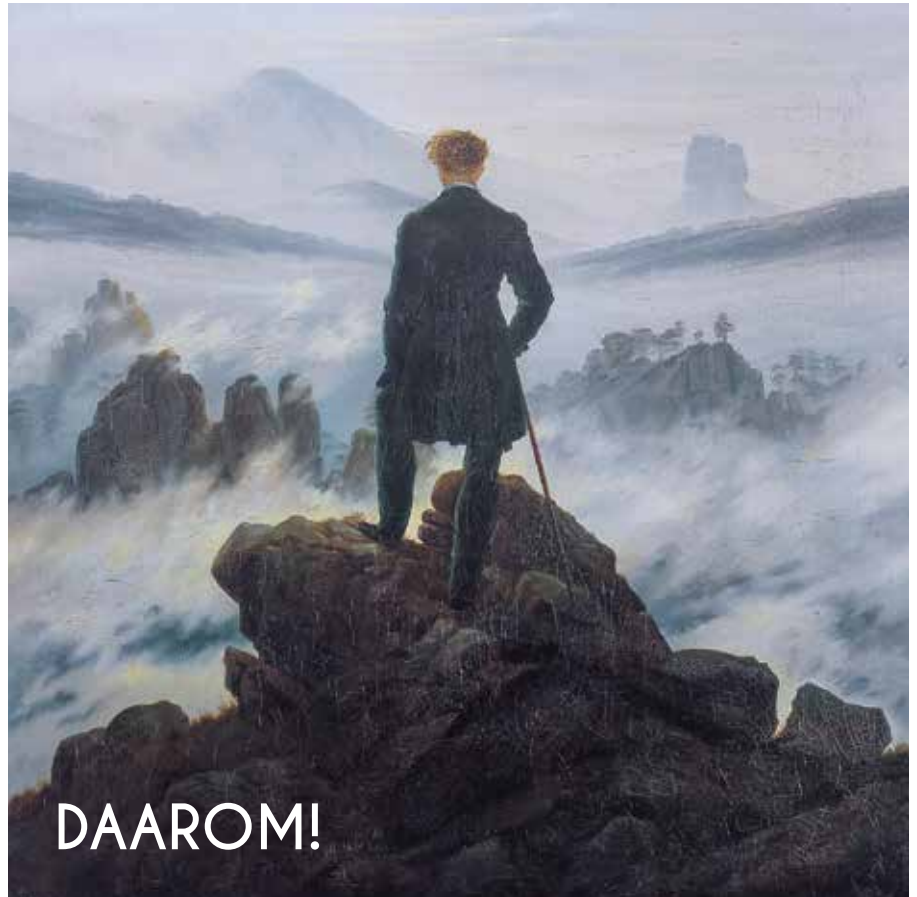
Advertenties

Aanlevering per e-mail naar:
vm.advertenties@vrijmetselarij.nl
Advertenties kunnen zonder opgave van redenen geweigerd worden.

Copyright

Orde van Vrijmetselaren onder het Grootoosten der Nederlanden

Het is niet toegestaan tekst en/of foto's in welke vorm dan ook over te nemen uit dit tijdschrift zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Wat je bent, is bepaald vanaf je geboorte. Maar wie je bent, hoe je bent, wordt bepaald door het leven. Door mensen die een rol in je leven spelen. Gebeurtenissen... Keuzes... En hoe ze uitpakken...

Nu hoeft niemand het eens te zijn met de keuzes die een ander maakt in zijn leven. Maar iedere keuze die een ander maakt verdient wel respect, want niemand weet wat de ander meemaakt heeft om tot die levenskeuzes te komen. Dus oordeel en veroordeel niet te snel.

Ik ben amper 31 jaar oud als mijn eerste partner komt te overlijden. Het zet mijn wereld meedogenloos op de kop. Zware zwarte dagen, weken en maanden, ja zelfs jaren die uitzichtloos eindeloos lijken. Op een bepaald moment raak ik dan ook de weg kwijt. En sta ik ineens aan de rand van de afgrond... De grote vraagtekens komen niet achter mijn vragen, maar achter mijn zekerheden!

Een zoektocht begint. Naar antwoorden. Naar inzicht. Naar uitzicht. Kerk, yoga, humanisme en tal van andere zaken en stromingen passeren de revue. Maar wat ik zoek, vind ik niet! Totdat ik op de vrijmetselarij stuit. En daar

leer ik uiteindelijk, wat de Duits-Amerikaanse filosoof en psycholoog Erich Fromm al zo treffend onder woorden wist te brengen, namelijk: 'Zolang iemand gelooft dat zijn ideaal en doel buiten hem liggen, boven de wolken, in het verleden of in de toekomst, zal hij buiten zichzelf gaan en voldoening zoeken waar het niet gevonden kan worden. Hij zal overal naar antwoorden zoeken, behalve waar ze gevonden kunnen worden: in zichzelf'. Dit is de kern van vrijmetselarij: het vinden van antwoorden begint met 'Ken u zelve'!

Mijn verhaal is er een van vele. En als zodanig een van vele redenen waarom mannen - en ook steeds meer vrouwen - kiezen voor de vrijmetselarij. Ik ben benieuwd naar uw verhaal, naar uw reden om vrijmetselaar te worden!

Ik wens u veel inspiratie en leesplezier toe.

Met vriendelijke, bovenal broederlijke groet,

Henk Hendrikkx,
hoofdredacteur VM,
hét algemeen maçonniek
tijdschrift.

3. Voorwoord
4. Inhoudsopgave + Cartoon
5. **1 vraag, 30 antwoorden: Daarom zijn zij vrijmetselaar geworden!**
Vrijmetselarij is niet zozeer een levensbeschouwing als wel een levenshouding. Vooral dus hoe imand in het leven staat en beweegt. Wat die wil betekenen voor de mens en voor de omgeving. En dat wil ieder op zijn eigen wijs. Maar dan nog blijft de vraag: Waarom is iemand vrijmetselaar geworden?
11. **Vrijmetselarij en... De broederschap**
De vrijmetselarij is een broederschap. Wat houdt dat in?
13. **1 vraag, 30 antwoorden: Daarom zijn zij vrijmetselaar geworden!**
19. **Vrijmetselarij en... De arbeid in de loge**
Wie tot vrijmetselaar wordt ingewijd, wordt opgenomen in een loge. Wat doen al die vrijmetselaren daar?
21. **1 vraag, 30 antwoorden: Daarom zijn zij vrijmetselaar geworden!**
27. **Vrijmetselarij en... De symbolen**
Waarom zijn symbolen belangrijk voor de vrijmetselaar?
29. **1 vraag, 30 antwoorden: Daarom zijn zij vrijmetselaar geworden!**
35. **Vrijmetselarij en... Het ecosysteem**
Een loge staat niet alleen in de wereld, maar maakt deel uit van wat het ecosysteem van de vrijmetselarij kan worden genoemd.
37. **1 vraag, 30 antwoorden: Daarom zijn zij vrijmetselaar geworden!**
44. **Oók vrijmetselaar worden? Doe de Zelftest!**
Onderzoek eens of een toekomstig lidmaatschap van een vrijmetselaarsloge voor u succesvol kan zijn...

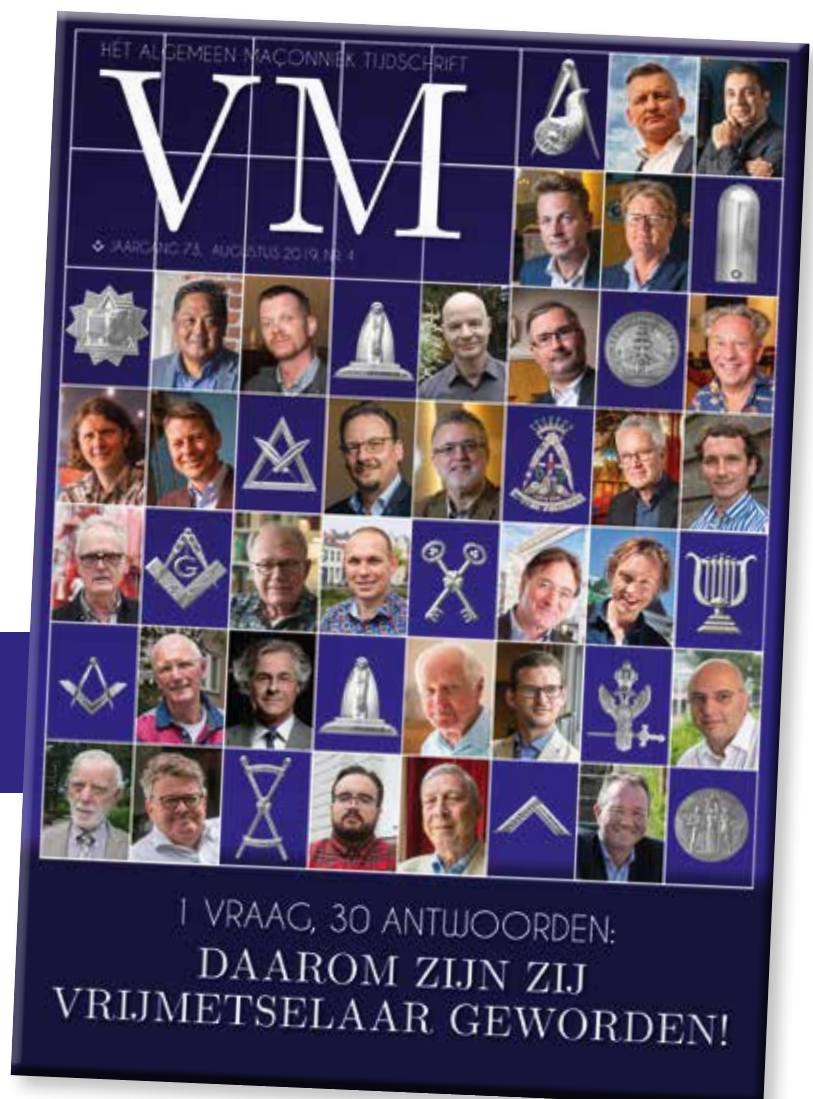

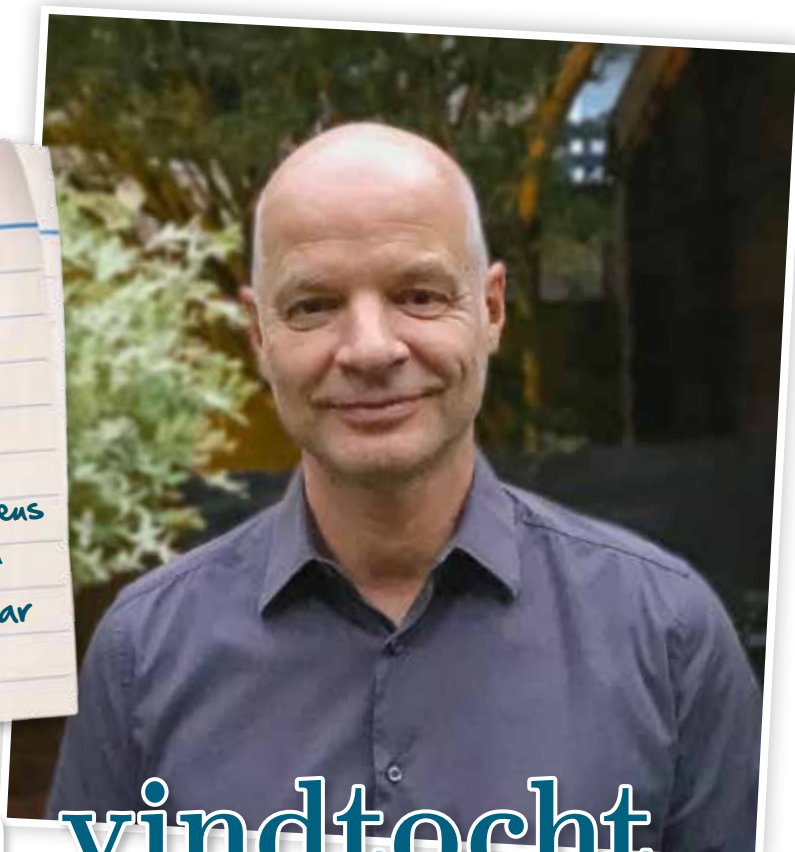
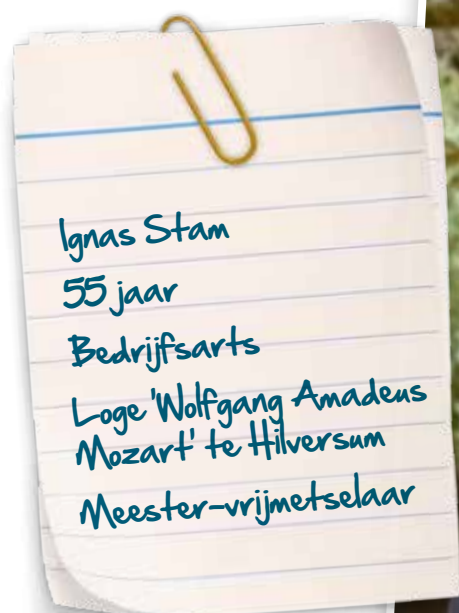
1 vraag, 30 antwoorden: Daarom zijn zij vrijmetselaar geworden!

Waarom zijn zij vrijmetselaar geworden? En gebleven? 30 vrijmetselaren geven antwoord. Zeer persoonlijke antwoorden. Hoe kan het anders? Vrijmetselarij is niet zozeer een levensbeschouwing als wel een levenshouding. Vooral dus hoe iemand in het leven staat en beweegt. Wat die wil betekenen voor de medemens en voor de omgeving. En dat wil ieder op zijn eigen wijs. Als vrijdenker, ondogmatisch maar wel gericht op het goede voor medemens en wereld.

Maak kennis met vrijmetselarij, veelkleurig en ambitieus. Maar ook gezellig en beleefd als een broederschap.

*Onder redactie van Ed Worm en Henk Hendriks.
Foto's: Paul Mellaart.*

'Meer een vindtocht dan een zoektocht'

“Als je wilt weten hoe duister het om je heen is, moet je je blik instellen op de zwakke lichtjes in de verte.”

“Ik ben pas 3 jaar vrijmetselaar en sedert 1 jaar meester vrijmetselaar, en ben inmiddels logevoorlichter, hetgeen impliceert dat ik vrijmetselaar genoeg ben om niet-vrijmetselaren voor te lichten over wat de vrijmetselarij inhoudt.”

“Als leerling-vrijmetselaar werd ik snel geconfronteerd met bouwstukken van mijn medebroeders, die elke dinsdagavond bij loge W.A. Mozart prachtige mooie comparities opleveren. De meeste bouwstukken zijn heel persoonlijk, erudiet.”

“Het opleveren van een bouwstuk over levensbeschouwelijk onderwerpen dwingt je tot zelfstandige verdieping in dat onderwerp, daarnaast helpen de zienswijzen van anderen om je eigen inzicht te verdiepen.”

“Broeder zijn drukt uit, dat we door inwijding de lotsverbondenheid van een broederschap erkennen en dat we een andere band met elkaar hebben dan een vriendschapsband. Voor mij een warm bad, te mogen ervaren dat er broeders

zijn die voor elkaar zorgen, onvoorwaardelijk.”

“De broeders komen bij elkaar om te arbeiden aan de Ruwe Steen, welke de mens symboliseert, die via ‘Ken u zelve’ eraan werkt beter mens te zijn, die wil bijdragen aan een betere wereld door te verbinden wat mensen scheidt.”

“Zo’n bouwstuk wordt gevolgd door de comparitie. Dat is het gesprek tussen de broeders en de inleider, waarin we op maçonnieke wijze met elkaar omgaan. Zoals tegenstellingen overbruggen, niet oordelen, de ander laten uitspreken, respect voor andermans mening en slechts vergelijken van inzichten en meningen.”

“Voor mij is het bijwonen van een comparitie of open loge een welkome afwisseling van de waan van de dag in de profane wereld, tijd voor jezelf en de symbolen en ritualen tot je laten doordringen en de betekenis ervan te bevatten. Lukt niet altijd en al doende merk ik, dat ik altijd leerling zal blijven, je ontdekt steeds weer iets anders in jouw beleving en in de betekenis van het ritueel. De samenwerking van sfeer, symbolen, woord en muziek zorgen voor een ambiance, waardoor symbolen en woor-

den op zijn best tot hun recht komen. De passende muziekkeuze daarbij vormt een sterk middel tot bezinning.”

“Persoonlijk ervaar ik de vrijmetselarij meer als een vindtocht dan als een zoektocht, een tocht zonder eindpunt, waarin de reis telt en niet de bestemming. Als vrijmetselaar sluit je niet uit, dat er achter de waarneembare wereld een ongreepbare werkelijkheid schuilgaat, een werkelijkheid die inspireert.”

“Natuurlijk vraag ik mij af wat ik voor de loge kan betekenen. Het belangrijkste vind ik datgene wat ik aan individuele broeders te bieden heb. Steeds het beste wat ik voor hen in huis heb. Daarnaast vind ik het een opdracht om aan de comparitie deel te nemen op een wijze die recht doet aan de omgangsvormen van de vrijmetselarij.”

“Zoals elk symbool meerdere betekenissen heeft, zo hebben wij ook meerdere symbolen die voor hetzelfde kunnen staan en de ruwe steen en de gebroken kolom zijn daar een voorbeeld van. De opdracht is 'Ken u zelve': Wij zijn op reis naar onszelf en dat is een lange weg en fijn dat u een stukje met me bent meegelopen.” ♦

'Omdat ik goed voor mezelf en voor anderen wil zijn'

“**W**at is het zin van mijn bestaan? Wat is mijn rol in het geheel en waarom ben ik hier? Mijn bijzondere moeder zei altijd: 'Je bent hier op aarde omdat je een taak hebt.' Een soortgelijke wijze uitspraak die ik ooit hoorde, vulde haar aan met: 'Je vindt pas geluk als je weet wat je taak is en dat gaat uitvoeren.'”

“Ik ben een zoekend mens. Altijd al geweest. Nieuwsgierig en benieuwd wat er om de hoek is. Het is een fijne eigenschap die mij met vele ervaringen heeft verrijkt. Maar de keerzijde is dat ik in mijn zoektocht vaak struikel, verdwaal en mijn route vaak moet bijstellen.”

“In die zoektocht, het reizen naar mijn zijn, is het fijn als ik een medereiziger heb. Het liefst meerdere. Weten dat ik opgevangen word als ik val en inzichten krijg over de route die ik wil nemen. En omdat ik het samen reizen zo waardeer, vaak ik ook graag en liefdevol over mijn medereizigers. Het weten dat je op elkaar kunt rekenen en samen bent is onbeschrijfelijk. Het heeft mij bewuster en sterker gemaakt. Ik ben begrepen, gezien en gehoord.”

“Continu stroomt er energie door mij heen welke mij blijvend voedt om goed te zijn voor mijzelf en anderen. Ik ben anderen en mijzelf beter gaan begrijpen, zien en horen. Niet alleen mijn medereizigers maar ook voor de passanten in mijn leven. Mijn vrouw vindt dat ik beter ben voor een ander. Het is geleidelijk een patroon van denken, voelen en doen geworden. Een gewoonte.”

“Daarom ik een vrijmetselaar. Omdat ik goed voor mijzelf en voor anderen wil zijn. Ik zoek en reis niet meer alleen. Ik zal mijn taak vinden en het optimaal uitvoeren. En die weg wordt steeds duidelijker.” ♦

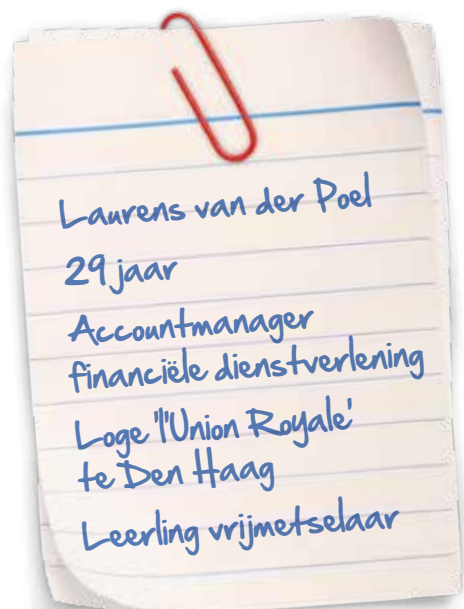
Friedo Tamara

53 jaar

Marketeer, ondernemer

Loge 'Ad Lucem et Pacem' te Haarlem

Meester-vrijmetselaar

'Dit voelde voor mij als een warm bad'

“Eenkele jaren geleden maakte ik voor het eerst kennis met het fenomeen vrijmetselarij. De vrijmetselarij wist mij direct te intrigeren met haar rituelen, allegorieën, symbolen, mysterie en geheimhouding. Tijdens mijn stage in het Midden-Oosten hoorde ik voor het eerst over de vrijmetselarij. Aldaar kreeg ik nieuwe perspectieven op de wereld.”

“De vrijmetselarij lijkt overal aanwezig, van de klassieke muziek, tot en met de wereldliteratuur en politiek. Vele invloedrijke personen in de geschiedenis blijken vrijmetselaar te zijn geweest. Bij terugkomst uit het Midden-Oosten in Den Haag meende ik verlichte symbolen te zien in de bouwstijlen van oude huizen in het Statenkwartier en de Archipelbuurt, alsook in die van belangrijke gebouwen, zoals het treinstation Den Haag Holland Spoor en het Tweede Kamergebouw alsook het oude Ministerie van Justitie gebouw. Mijn interesse om mij verder te verdiepen in deze groep groeide.”

“Over de vrijmetselarij wordt gezegd dat zij van vrije mannen van goede naam

nog betere mannen maakt. In mijn zoektocht naar universele waarheden en een accuraat moreel kompas besloot ik aan te kloppen bij een loge. In mijn netwerk zat een vrijmetselaar – ook: maçon of broeder. Ik heb hem het hemd van het lijf gevraagd. Door ons uitvoerige gesprek werd mijn interesse verder gewekt. De interesse was wederzijds want hij nodigde mij uit in zijn loge om een open avond bij te wonen om de sfeer te proeven. In deze open avond werd er gecompareerd over een centraal onderwerp. Deze werkwijze houdt in dat er aandachtig verschillende invalshoeken worden vergeleken door broeders. Er wordt dus niet gediscussieerd of gedebatteerd. Vervolgens kan iedere broeder zijn voordeel doen met het nieuw vergaarde inzicht in zijn individuele zoektocht naar verlichting. Daarbij viel mij de goede manieren van de broeders op, bijvoorbeeld elkaar uit laten praten en netjes het woord vragen aan de voorzitter. Dat lijkt heel ouderwets, maar het werkt uiterst effectief. Dit voelde voor mij als een warm bad na het volgen van de verhitte debatten voorafgaande aan

de Europese Parlementsverkiezingen.”

“Naar aanleiding van deze boeiende avond besloot ik mij aan te melden als kandidaat leerling-vrijmetselaar. Er volgde een zeer zorgvuldige selectieprocedure. Ik kreeg te horen wanneer ik ingewijd zou worden. Wat er vervolgens gebeurt moet je vooral zelf ervaren. Wat ik hierover kwijt wil in het kort is dat mijn eerste ervaringen zeer de moeite waard zijn. De broeders zijn hoffelijk, intelligent en dankzij ieders unieke achtergronden is iedere ontmoeting bijzonder.”

“Ik ben op zoek naar het goddelijke, naar diepere betekenissen en handvaten hoe ik een goed en zinvol leven kan leiden. In de loge en daarbuiten helpen mijn broeders mij en ik hen om met elkaar tot hogere hoogten te komen. In dit alles is er overigens genoeg ruimte voor humor, een drankje met elkaar en met elkaar dingen ondernemen. Als dit aanspreekt, ga dan vooral kennismaken met een loge in de buurt en kijk of het klikt. Het heeft mij nu al heel veel energie, plezier, vriendschappen en kennis opgeleverd.” ♦

'De wijze waarop zij in het leven stonden...'

“Ik kom uit een architectengezin. De combinatie van mijn vaders beroep en zijn religieuze beleving leidde bij hem tot een bijzondere belangstelling voor de bouw van kerken. Hij ontwierp die kerken in de geest waarin ik ook werd opgevoed en opgegroeid: 'Bouw aan een betere wereld, loyaliteit, liefde, continuïteit en vertrouwen vormen daarvan de kernpunten.'”

“Een kerk bouw je niet zomaar omdat haar ruimte uit hoofde van haar functie en doel de nodige inrichtingsvereisten kent. Daarvoor duik je in de historie. Het is dan ook uit dien hoofde dat de verhalen over tempelbouw van Salomo, de betekenis van symbolen en de waarde van tekens reeds op jonge leeftijd aan mij bekend werden gemaakt. Ik werd geattendeerd op het bestaan van symbolen en mij werd de betekenis die je eraan zou kunnen geven, geduid.”

“Vrijmetselarij heeft gedurende mijn leven altijd een latente belangstelling gehad. Dat had met name te maken met het feit dat ik van een aantal mensen uit mijn naaste omgeving en die ik zeer waardeerde, pas bij na hun overlijden kon constateren dat zij vrijmetselaar waren. Het ging mij in mijn waardering voor hen met name om de wijze waarop zij in het leven stonden. Dat sprak mij gevoelsmatig aan.”

“Daarnaast bestond nog in zekere zin een plattere vorm van nieuwsgierigheid naar wat dit allemaal te betekenen had. Ik wist dat mijn ouders in de oorlogsjaren de nodige vrijmetselaarsattributen hadden verstoppt in huis en wilde ook wel eens weten waar dat alles toe diende.”

“Uiteindelijk heb ik aangeklopt bij een Haagse loge naar aanleiding van een advertentie voor een open dag. Voor mij werd daar duidelijk dat vrijmetselarij geen religie is, maar wel religieus. Een ander aspect dat voor mij een belangrijke rol speelde, is het ontbreken van dogma's en wetmatigheden die som-

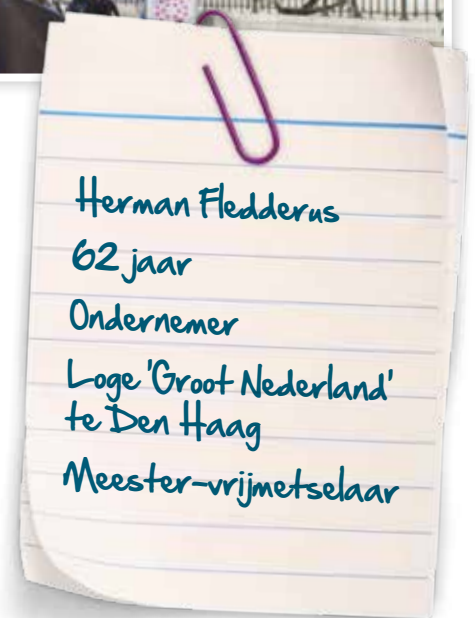

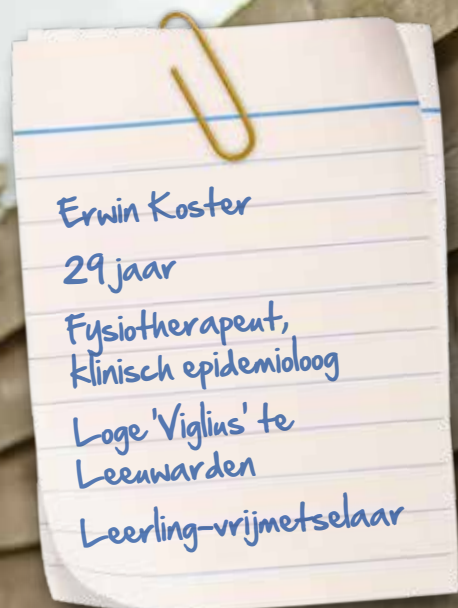
mige kerken kennen. De zogenaamde enige waarheden. Daarnaast werd mij de rol van symboliek in de vrijmetselarij steeds duidelijker. Die symbolen slaan een brug naar het onzegbare. Het maakte me nog nieuwsgieriger.”

“Ik trof destijds weinig mensen in mijn werkkring die met een zekere filosofische inslag of spirituele drijfveer werken. In de loop der tijd werd ik meer beschouwend en afstandelijker en wat cynischer ten opzichte van de mensen waarmee en waarvoor ik werkte en waarvoor geld, geld en nog meer geld de enige drijfveer leek te zijn. Dat ben ik als beklemmend gaan ervaren.”

“Zo rond mijn 42e speelden de levensvragen een steeds grotere rol voor me. Wie ben ik? Hoe verhoud ik me tot mijn omgeving en wat is mijn verhouding tot het groter geheel.”

“Ik heb me aangemeld bij de vrijmetselarij in de verwachting dat deze me behulpzaam kan zijn op mijn weg naar binnen. Uiteindelijk is die keuze van grote invloed geweest op mijn levenshouding.” ♦

'Na 2 afleveringen was mijn nieuwsgierigheid gewekt'

“De afgelopen 2 jaar hebben mij aan het denken gezet wie ik als persoon zou willen zijn. Een van de situaties die mij in beweging hebben gebracht tot deze zoektocht was de ont-hulling van een 9-jarige affaire van mijn toentertijd getrouwde vader. Hoe kon een man, naar wie ik als zoon op keek en zeer trots op was, dit doen?”
“Geschokt en verdrietig heb ik nadien afgevraagd waarom het op deze manier is gegaan en wat maakt mij als persoon dat ik totaal afkeer voel voor de acties van mijn vader. Vanaf dat moment er-vaarde ik een glimp van, wat ik aan-

schouw als, diepere zelfbewustzijn. Al gauw merkte ik in mijn directe omge-ving dat deze vragen en gevoelens niet de volledige aandacht kregen of op be-paalde lagen onbeantwoord bleven.”
“Toevallig kwam ik in deze periode op Netflix de serie tegen over vrijmetselarij in Groot-Brittannië. Na 2 afleveringen was mijn nieuwsgierigheid gewekt en ook zeer benieuwd wat de vrijmetselarij in Nederland betekende. Ik besloot een inloopochtend te bezoeken en kwam in een zeer vriendelijke kring terecht, waar een gemeenschappelijke klik ontstond met een broeder van loge 'Viglius'.”

“De manier waarop de broeders mij ver-telden welke reis je als persoon maakt binnen de vrijmetselarij sloten volle-dig aan op mijn recent aangewakkerde denkproces. Nadien was de keuze snel gemaakt.”
“Samenbouwen aan de wording van een beter mens, oprecht gehoord en gezien worden zonder oordeel, enkele voorbeel-den die ik als prille leerling zeer waar-deer binnen de broederschap en centraal staan aan de start van mijn reis.” ♦

MEER PORTRETTEN
OP PAGINA 13

Vrijmetselarij en... De broederschap

De vrijmetselarij is een broederschap van mensen die zoeken naar zelfontplooiing en zelfverwerkelijking, de ontwikkeling tot individu of zelfstandige persoonlijkheid. Daarbij delen ze ideeën en gedachten met elkaar en toetsen deze ook met elkaar. Want daarvoor zijn ze broeders.

Tekst: Frans Krap.

In de beginjaren van de vrijmetselarij zijn de verschillen tussen sociale groeperingen heel groot. Veel van wat een mens kan en mag doen, hangt af van zijn sociale status. Zo zijn handelingen die voor de 'grote heren' heel normaal zijn, voor de 'gemene man' uit den boze. En omgekeerd. Het standsverschil bepaalt voor een groot deel wat iemand wel en wat hij niet kan denken en doen. Onderlinge contacten tussen lieden van verschillende standen is in het dagelijks leven welhaast ondenkbaar. En als dat contact dan wel plaatsheeft, dan geschiedt dat op voorwaarde dat de standsverschillen niet uit het oog worden verloren. Daar wordt zeer nauw op gelet. Een heer is en blijft een heer; een boer is en blijft een boer.

Openbaring

En dan verschijnt er in 1745 een boek dat onder andere zaken meedeelt over vrijmetselarij. Het is niet het eerste boek over dit onderwerp, maar het is een boek dat grote verspreiding vindt. 'De geheimen der vrye-metselaars en der mopsen geopenbaart. Uit het Fransch vertaalt'. In dit boek wordt flink wat van de gebruiken die in de vrijmetselarij omgaan uit de doeken gedaan. Ook

wordt er gesproken over de omgang die vrijmetselaren met elkaar hebben.

Een citaat: 'De groote Heer laat aan zynen adeldom toe zich aldaar gemeenzaam te maaken; de boer neemt 'er verhevenheit aan; met een woord, die iets meerder heeft, waar in 't zy, wil wel van 't zyne afstaan: aldus bevindt zich alles evengelyk. De hoedanigheid of benaa-

Lees dit citaat rustig nog eens over. Er wordt immers nogal wat gezegd! Blijkbaar doorbreken die vrijmetselaars in hun kringen de sociale geboden en verboden. De vrijmetselaar trekt zich in zijn loge kennelijk niets aan van de sociale codes die in de maatschappij gelden. Hij voelt zich 'de broeder' van de vrijmetselaar naast zich. Voor de vrijmet-

“ **Als broeder is elke vrijmetselaar aan de andere vrijmetselaar gelijk** ”

ming van Broeder, die zy zich wederzyds geeven, is geen ydel compliment; zy genieten in 't gemeen alle de zoetigheden van de broederschap. De verdienste en de begaaftheden munten echter uit; maar de geenen die 't geluk hebben daar van verzien te zyn, bezitten dezelve zonder verwaandheit en zonder vreeze, om dat de geenen die niet met dezelve voordeelen bedeeft zyn, daarom noch door spyt noch door yverzucht aangedaan worden. Niemand wil aldaar uitmunten, ydereen poogt 'er te behaagen.'

selaar is elke vrijmetselaar zijn broeder. En daar tilt hij zeer zwaar aan.

Veranderd

Even verder in de tekst staat: 'Een Broeder kan wel struikelen, omdat hy een mensch is; maar hy heeft moeds genoeg om zich te verbeteren en weder op te staan, omdat hy Vry-Metselaar is.' Deze tekst zegt niet alleen dat de 'broeder die struikelt' zal kunnen rekenen op zijn broeders. Dat zij hem zullen helpen weer op de been te komen, of zoiets. Nee,

er is kennelijk ook iets bij die struikelende broeder zelf veranderd. Kennelijk heeft hij in de broederschap de moed gevonden zelf weer op de been te komen. Deel uit te maken van die broederschap heeft de broeder kennelijk veranderd. Zij heeft hem beter, sterker, weerbaarder, gemaakt. De broederschap, zo zegt dit citaat, is voor hem een kweekgrond gebleken. Daar heeft hij de moed verzameld om zich te verbeteren en weer op zijn eigen benen te gaan staan.

Eendracht en vriendschap

Met een laatste citaat verlaten we deze tekst uit 1745: 'Dezelve (= de als bijlage bij het boek geleverde liederen, red.) zyn niet alle even goed, maar drukken alle den geest van eendragt en van vriendschap uit, die de ziel is van de Broederschap der Vrye-Metselaars.'

Die geest van eendracht en vriendschap maakt nog steeds de ziel uit van de broederschap der vrijmetselaren. Het jaar van verschijnen en de spelling van deze tekst zijn dan anders, maar die geest is onveranderd. Zeker, de verschillen in sociale status en de daarmee samenhangende gedragscodes zijn in de ruim tweehonderdvijftig jaar die ons van deze tekst scheiden grondig veranderd. Het verschil tussen een 'grote heer' en een 'boer' zijn voor een groot deel overbrugd. Zo gaan wij allang niet meer met elkaar om. Althans, dat wordt wel beweerd. En of dit werkelijk zo is, wordt hier in het midden gelaten. Een ieder mag zich hierover een eigen mening vormen.

Verschillen

Hoe dit ook zij, toch zijn er ook nu nog veel verschillen tussen mensen, die hen vaak van elkaar scheiden. Het dagelijks leven schotelt ons deze verschillen in grote hoeveelheden voor. Bijvoorbeeld verschillen in financiële rijkdom – die vaak getoond wordt door middel van het pronken met statussymbolen; verschillen in leeftijd – die de omgang van jonge en oudere mensen vaak bemoeilijkt; verschillen van religieuze en godsdienstige aard; verschillen in politieke overtuiging; enzovoort. Te veel om op te noemen.

Nu is het gelukkig niet zo, dat deze verschillen door de broederband van vrijmetselaren onderling weggepoetst worden. Dat is ook in het geheel de bedoeling van de vrijmetselarij niet.

Integendeel. Het bestaan van verschillen wordt nu juist door de vrijmetselaar gekoesterd. Als er één ding is dat de vrijmetselaar niet wil, dan is dat het wegpoetsen van verschillen. Dat zou regelrecht indruisen tegen het 'vrij denken' waar de vrijmetselaar zich op toe legt. En het ontkennen dat deze verschillen er zijn, staat gelijk aan een vorm van geestelijke blindheid die een gruwel is voor elke vrijmetselaar.

Vertrouwdheid

Nee, de verschillen worden niet ontkend of over het hoofd gezien binnen de broederschap van de vrijmetselaars. Die verschillen worden juist uitgelicht, gezien en besproken. En een dergelijk gesprek heeft niet tot doel te overtuigen. In dit gesprek wordt juist geprobeerd deze verschillen duidelijk en helder te krij-

nemen in zijn eigen gedachten. En als hij behoefte heeft aan verduidelijking van die uitspraken, dan kan hij daar onbelemmerd naar vragen. Zo kan de broeder zich ontwikkelen tot een mens van wie gezegd kan worden: 'Hij heeft voldoende moed verzameld om zich te verbeteren en weder op te staan'.

Positieve energie

Vandaar ook dat de broederschap voor de broeder een bron is, waaraan hij zich kan laven. Een plaats waar hij veilig zijn verhaal kan doen. Een plaats waar hij schroomloos zijn vragen kan stellen; waar hij om raad kan vragen. Een plaats ook waar hij kan leren inzien dat zijn mening niet altijd hout snijdt. Een plaats ook waar hij zich nooit eenzaam of alleen hoeft te voelen, tenzij hij dat wil. Want ook die broeder die er behoef-

te aan heeft 'nu even niet' te beoefenen, staat in de broederkring. Het samenzijn met de broeders geldt voor velen als een bijeenkomst waar de accu opgeladen

Die geest van eendracht en vriendschap maakt nog steeds de ziel uit van de broederschap der vrijmetselaren.

gen. Daar worden zeer gerichte vragen gesteld en deze worden, in het vertrouwen van de broederschap, openhartig beantwoord. Daar komt bij, dat er een ongeschreven wet is, die de broeders verbiedt datgene wat in de broederband besproken wordt, buiten die broederkring te brengen. Er kan dus in alle vertrouwdheid gesproken worden. De broeder weet, dat zijn verhaal de ruimte waar dit broederlijke gesprek plaatsvindt niet zal verlaten. En soms kan een broeder tijdens zo'n gesprek tot de slotsom komen dat hij er goed aan doet zijn mening bij te stellen. Soms ook niet. Hier gelden begrippen als 'goed, beter, best' niet. De broeder kan en mag zijn mening bijstellen, maar hij is daartoe in het geheel niet verplicht. En mocht er toch een poging worden ondernomen om een medebroeder van 'het gelijk' van zijn broeder te overtuigen, dan zal de voorzitter een einde maken aan het gesprek. Niet omdat het een broeder niet toegestaan is zijn mening of inzicht aan te passen aan gegevens uit het verhaal van zijn broeder. Maar wel omdat de sprekende broeder niet het recht heeft zijn broeder van zijn eigen gelijk te overtuigen. En zo kan elke broeder zich trainen in het beoordelen van de uitspraken van zijn broeder. Hij kan bij zichzelf nagaan welke plaats die uitspraken in-

kan worden. Een rustplaats waar hij kan bekomen van de strubbelingen van het leven in de wereld. Waar hij niet hoeft te vrezen dat wat hij zegt 'tegen hem gebruikt zal gaan worden'. Integendeel. Voor veel vrijmetselaren is de broederschap vervuld met veel positieve energie. Velen van hen gunnen hun medemens een onderkomen, een leven, in die broederschap. En soms gaat er een zó ver in zijn enthousiasme, dat hij buiten de Loge op zoek gaat naar mensen die hij 'broeder' zou kunnen noemen. Iemand van wie hij kan denken dat hij eigenlijk een broeder is, maar dat nog niet weet. Hij gaat op zoek naar de broeder in de ander. Op zijn werk, in zijn familie, in de supermarkt, kortom: in de wereld buiten de vrijmetselarij. Hoe fijn zou het niet zijn als alle mensen met elkaar zouden kunnen omgaan als met een broeder? Maar in zijn Loge, binnen het spel dat vrijmetselarij genoemd wordt, zoekt hij de ander in zijn broeder. Want ook hierin verafschuwt hij elke 'eenheidsworsten-gedachte'. Dat zijn mede-vrijmetselaar zijn broeder is, staat vast als het basisgegeven. En als broeder is elke vrijmetselaar aan de andere vrijmetselaar gelijk. Maar gelukkig verschillen zij als mens van elkaar. En dat onderscheid staat elke vrijmetselaar scherp op het netvlies. ♦

'Ik nam het voor kennisgeving aan'

Henk Mreyen
73 jaar
Bestuursjurist
Loge 'de Gooische
Broederschap' te
Hilversum
Meester-vrijmetselaar

“Op 24 maart 1980 overleed in een Hilversums ziekenhuis Hendrikus Martinus Duin op de leeftijd van 87 jaar. Hij was de stiefvader van mijn moeder. Wij waren in augustus 1977 in Hilversum komen wonen. Wij hadden voor Hilversum gekozen mede vanwege de leeftijd van de grootouders en omdat de rest van de familie ver weg woonde. Toen opa hoorde waar ik in Hilversum een huis had gekocht, pakte hij een adresboekje en vertelde mij naar iemand bij mij in de straat op nr. 33 te gaan wanneer ik hulp nodig had en hij niet in staat was die te geven. Opa was al stekdoof, dus veel discussie was niet mogelijk. Ik nam het voor kennisgeving aan.”

“Eind januari 1980 werd opa in het ziekenhuis opgenomen. Ik bracht iedere avond oma naar het ziekenhuis voor het bezoeken. Overdag waren er andere die dat deden. Opa vroeg mij zijn boekhouding bij te werken. Daar kwam ik voor het eerst iets over de vrijmetselarij tegen. Ik had als kind weleens gehoord dat opa naar zijn loge ging. Maar omdat ik wist dat hij een abonnement op de schouwburg had associeerde ik dat met een zitplaats in de schouwburg.”

“Toen opa op 24 maart overleed ben

ik naar die bewuste meneer op nr. 33 gegaan en die verwees mij naar de secretaris van de loge. Deze vroeg mij of de vrijmetselaars op hun eigen wijze afscheid mochten nemen. Toen bleek dat opa al 56 jaar lid was van de vrijmetselarij. Wanneer iemand zo lang lid is kan een verzoek als dit niet worden geweigerd. Aangezien ik alles mocht regelen heb ik ingestemd met het verzoek.”

“De voorzitter van de loge herdacht opa op zeer treffende wijze. Daarna werden met een kort ritueel 3 witte rozen op de kist gelegd. Het was buitengewoon indrukwekkend.”

“Tijdens de condoleance na afloop van de plechtigheid werd mij gevraagd om een afspraak teneinde de vrijmetselaarsspullen van opa op te halen. Oma ging met mijn ouders naar Breda om daar wat op verhaal te komen en ik ontving de afgevaardigde van de loge in de flat van oma.”

“Vrijmetselaren dragen bij bijzondere gelegenheden zoals bij een inwijding, een soort voorschoot, net als de steenhouders vroeger. Dat voorschoot wordt schootsvel genoemd en dat werd opgehaald. Met degene die het schootsvel kwam ophalen, heb ik een lang gesprek gevoerd over wat vrijmetselarij nu eigenlijk is. Omdat ik opa hoog had zitten en nu pas wist wat hem dreef, besloot ik na enige tijd nadenken ook het lidmaatschap aan te vragen. De man met wie ik het gesprek voerde, zou zorgen dat ik een aanvraagformulier kreeg. Kort daarna kreeg ik dat toegestuurd en na inlevering van dat formulier ging de hele procedure van start. Na ongeveer een half jaar werd ik ingewijd en werd ik verrast dat ik het schootsvel van opa kreeg. Ik heb sedertdien veel geleerd en ervaren hoe moeilijk het is om vrijmetselaar in de praktijk te zijn en je ernaar te gedragen.” ♦

Sebastiaan Mannen

41 jaar

ICT-consultant

Loge 'De Getande

Rand' te Zwammerdam

Gezelschapsvrijmetselaar

'Het mocht wel wat spannender'

“Ik ben momenteel nogal aangetrokken tot paradoxen. En in de vrijmetselarij zijn dat er nogal wat. Laat ik beginnen met waarom ik vrijmetselaar ben geworden. Volgens mij niet, want ik denk dat ik altijd al vrijmetselaar ben geweest. En dat geldt volgens mij voor de meesten – zo niet allen – onder ons. Maar natuurlijk is er een moment dat je aan de poort klopt. En mijn aanloop daarnaartoe is herkenbaar. Een goede vriend van mij was al een tijd aangesloten bij onze loge en tijdens filosofische gesprekken zei hij dat het voor mij ook interessant kon

zijn. Bij de eerstvolgende open avond natuurlijk langsgekomen en natuurlijk afgewezen. Dit was wel heel erg buiten mijn comfortzone. Het daaropvolgende jaar gebeurde er heel veel en dat droeg veel bij aan mijn persoonlijke ontwikkeling. Een van die dingen was dat ik ander werk zocht in het kader van ‘avonturen beleven’. Het mocht wel wat spannender. En toen ik een jaar later hoorde van een nieuwe open dag, voelde ik dat ik nog een keer langs moest komen. En toen kon ik niet anders dan aanmelden. Zo zie je maar: Je meldt je vanzelf aan, als je er rijp voor bent en

wanneer dat is, dat weet alleen jij zelf. Ik ben nu reeds bijna twee jaar lid van onze loge en ik vind het geweldig. Visiteren is avonturen beleven, hard werken heeft zoveel meer te bieden dan salaris, ik leer mezelf en via mezelf de ander kennen, en als je buiten je comfortzone durft te treden, dan wordt dat onderdeel van je comfortzone. Een lijst paradoxen. Misschien is dat wel het geheim van de vrijmetselarij, maar volgens mij niet. Volgens mij ben je zelf het geheim van de vrijmetselarij. En dat is het mooiste geheim dat je kunt kennen.” ♦

'De rituelen ervaar ik als hulpmiddelen'

“Waarom ik vrijmetselaar ben geworden en gebleven? Mijn antwoord is een combinatie van persoonlijke, praktische en spirituele redenen.”

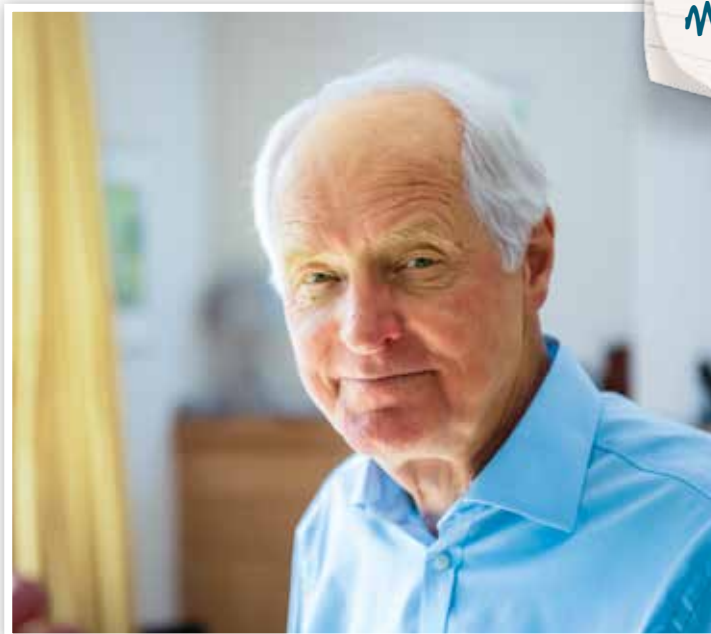
“Mijn innerlijke drijfveer is nieuwsgierigheid. Nieuwsgierig naar mezelf, de mensen om me heen en de samenleving. Een goede vriend die al vele jaren lid is, zei: 'Dan is vrijmetselarij iets voor jou.' Ik aarzelde enkele jaren. Vrijmetselarij zag ik als een gesloten en elitair gezelschap waar ik me niet mee wilde verbinden. Ik waardeer en respecteer mijn vriend echter zeer. Als hij ervoor gaat en zoveel jaren positieve ervaringen heeft, dan moet ik misschien over mijn aarzelingen heen stappen. Misschien zijn het wel vooroordelen, dacht ik.”

“Ik werd ingewijd in februari 2006 en ben nog steeds lid. Hoe heb ik het ervaren? Ik ben een optimist en zie graag het halfvolle glas in plaats van het hallege. Vrijmetselarij stimuleert mij om mezelf als persoon te blijven ontwikkelen. Comparities met persoonlijke bijdragen van broeders ervaar ik als stimulans voor mijn eigen reflectie. Dat vind ik extra van belang omdat ik professioneel een praktijk in coaching en mediation heb. Anderen steunen vraagt om mezelf voortdurend kritisch te bevragen. Vooral de openhartige bouwstukken van leerlingen aan het eind van hun eerste jaar roepen bij mij emotie op.”

“Ik heb veel bijzondere mannen en vrouwen in de vrijmetselarij ontmoet die ik anders nooit had leren kennen. Een prettige bijkomstigheid is dat de

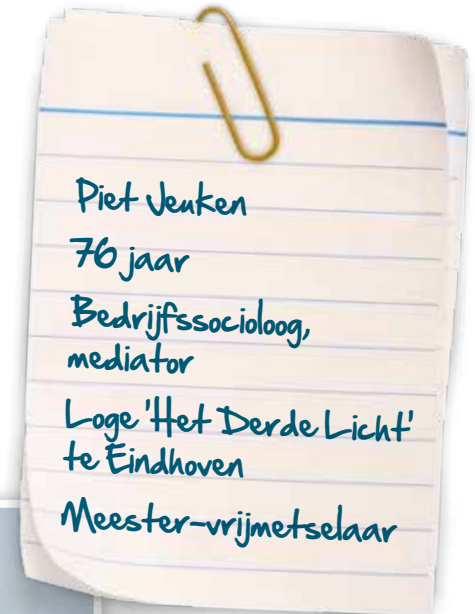
broeders ook oog blijven houden op elkaar als ze oud zijn.”

“Ik ben sterk georiënteerd op de samenleving. Daarom spreekt het mij aan dat aan het eind van elke rituele bijeenkomst de voorzittend meester de broeders oproept: 'Doe uzelf kennen als vrijmetselaar in de samenleving.' Dat wil zeggen probeer verdraagzaam te zijn en als verbinder te handelen. Dat doe ik onder andere door als mede initiatiefnemer van Het Nationale Gesprek

mensen met elkaar in contact te brengen die elkaar niet snel ontmoeten maar wel vooroordelen over elkaar hebben. En ook door actief te zijn voor Amnesty International als begeleider van groepen over mensenrechten in Nederland en als collectant. Ter relativering merk ik overigens op dat niet alleen vrijmetselaren dit doen.”

“De rituelen ervaar ik als hulpmiddelen om als vrijmetselaren de gevoelsmatige eenheidsbeleving te ervaren, in de loge,

in het land, in de wereld. De kern vind ik persoonlijke ontwikkeling, als stimulans om ook een maatschappelijk bijdrage te blijven leveren.”

“Ik ben ook geïnteresseerd in de onzichtbare krachten en hun invloed op de rationele zichtbare wereld. Denk aan intuïtie, paranormale gaven, gezamenlijk uitgezonden intenties ter beïnvloeding van aarde zaken, geloof enzovoorts. Het spreekt me aan dat in de vrijmetselarij het

Hoog Beginsel serieus wordt genomen. Voor mij is dat de verbinding tussen alle vormen van leven. Van het kleinste grasje op de planeet aarde tot de kosmos en alles daartussen.”

“De besloten vrijmetselarij van vroeger opent zich geleidelijk. Het ‘elitaire’ karakter bestaat er uit dat alleen mensen zich thuis voelen die het werk- en denkniveau hebben om over zichzelf na te denken. Ieder kan zichzelf aanmelden. Je hebt geen kruiwagen nodig.” ♦

'Het is een bewuste keuze geweest'

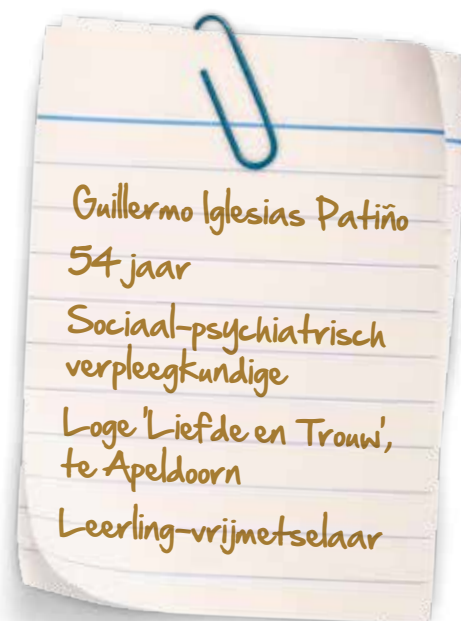
“Waarom ik vrijmetselaar ben geworden? Best een uitdaging want ik ben gevoelsmatig en intuïtief ingesteld, woorden komen vaak pas achteraf. Laat ik dit zo zeggen, dit is geen besluit wat ik van de ene op de andere dag genomen heb. Het is een bewuste keuze geweest na hier een aantal jaar mee bezig te zijn geweest, de weg echter daarnaartoe niet, deze weg begon al veel eerder, eigenlijk al in de kinderjaren.”

“Hoewel ik niet katholiek ben opgevoed, weet ik nog dat ik als kind een kerkje binnenliep en gefascineerd werd door de stilte, de zware gordijnen, het plechtige, een bewustwording dat er een realiteit is die groter was dan ikzelf. Het voerde mij naar mijn innerlijk, daar waar ik eigenlijk enkel voelde en ervaarde. Ik had er geen woorden voor maar dat was niet nodig. Het wekte in mij wel nieuwsgierigheid en het prikkelde mijn beschouwend vermogen.”

“Vele jaren later, richting mijn puberteit, ben ik gaan zoeken en heb ik boeken verslonden over allerlei religieuze en levensbeschouwelijke stromingen. Ik werd op een gegeven moment bewust christen en mijn leven speelde zich vanaf die tijd binnen geloofskringen af. Mijn zucht naar waarheid bleef mij echter prikkelen, dit werd echter begrensd door dogma's. Dogma's die niet zo rotsvast waren als je wel zou denken want binnen mijn geloofsontwikkeling veranderden deze in de loop van de tijd, al was het maar omdat deze dogma's per kerk of geloofsgroepering verschilden. Ik ben gaan zien dat dogma's vaak een subjectief karakter hadden, dit maakte dat ik mijn eigen dogma's onder de loep ging nemen en mij steeds de vraag stelde: Wat vind ik hier eigenlijk van?

Soms startte dit heel gevoelsmatig en instinctief, want zo zit ik in elkaar maar dat resulteerde vroeg of laat in concrete vragen of verschil in inzicht over allerlei onderwerpen. En ik ontdekte helaas een keerzijde hieraan: vaak was dit 'not done'. Want zo zitten mensen in elkaar: men zoekt 'waarheid' en als men deze heeft wil men vaak dat men hier niet aan torent. Tegelijkertijd ontwikkelde ik een mensvisie waarin de mens vrij is, vrij om te denken, vrij om te zoeken, vrij om vragen te hebben en vrij om de weg te bewandelen die men meent te moeten bewandelen. Daarnaast ben ik gaan beseffen, dat we het met zijn allen moeten doen op deze aardbol en dat we allen een verantwoordelijkheid hebben om te bouwen aan een wereld waarin men goed met elkaar omgaat, dwars door verschillen van mening, dwars door verschillende politieke opvattingen en dwars door allerlei religieuze stromingen.”

“De vrijmetselarij hanteert een methode waarin ik mijn geloof en mijn visie op het leven kan integreren. Waarin mijn atheïstische broeder en ik als gelovige ons niet uit elkaar laten drijven maar waarin we bewust zoeken naar datgene wat ons verbindt. Verbinding zoeken is een keuze. Die keuze maakt de vrijmetselarij en die keuze maak ik ook. ♦

Remco Tienes

46 jaar

Zelfstandig ondernemer
Telemarketing en -sales

Loge 'Het Gulden Vlies'
te Arnhem

Meester-vrijmetselaar

'Vergelijken van elkaars standpunten verbreedt mijn inzicht'

“Mijn opa was een zeer actief lid binnen loge ‘Le Profond Silence’. Een bijzondere man en een vrijmetselaar pur sang. De wijze waarop hij in het leven stond heeft mij van kinds af geïnspireerd.”

“Wie ben ik? Wat doe ik hier? Waarom wordt alles steeds individualistischer, hetgeen vaak leidt tot een verlies van sociale cohesie? Waarom zo veel verdeeldheid op onze aarde? Wie is die ander? En voor mij de meest belangrijke vraag: Waarom houden we gewoon niet van elkaar? Altijd zocht ik naar antwoorden op deze vragen. Dogmatisch denken stuitte mij altijd al tegen de borst en ik heb ook steeds een hekel gehad aan mensen die mij de wet voorschreven. Op

school al stelde ik vaak levensvragen die niet serieus werden genomen, het leidde zelfs eens tot schorsing. Ik begreep dit niet, ik was toch alleen geïnteresseerd en betrokken?”

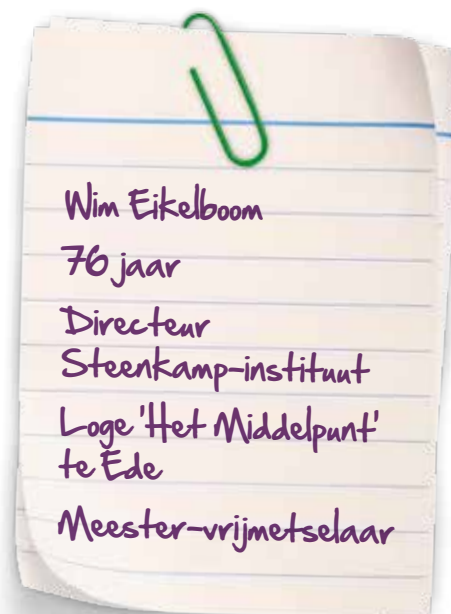
“De zoektocht naar antwoorden op mijn levensvragen onderneem ik graag samen met anderen; het vergelijken van elkaars standpunten verbreedt mijn inzicht. Tijdens deze zoektocht of ‘reizen’, samen met mijn broeders, krijg ik antwoord op mijn vragen. Ik realiseer me goed dat de antwoorden nooit volledig zullen zijn. De werkplaats van de loge zie ik als een speelplaats waar ik mijzelf ontwikkel om in het leven van alledag trouw te blijven aan mijzelf en steun te geven aan mijn omgeving. Het

zit allemaal in onszelf, wij zijn onze eigen meester.”

“Mijn loge is voor mij een oplaadpunt geworden. In de loop der tijd heb ik een soort haat-/liefdeverhouding met de loge ontwikkeld. Het opbouwen van de relatie met je loge en je broeders gaat net als in een menselijke liefdesverhouding, meestal niet zonder struikelblokken. Fijn is het om te ervaren dat je na een struikelpartij aan de arm van de ander omhoog krabbelt en een inzicht rijker bent geworden.”

“Of ik vrijmetselaar ben? Die vraag laat ik graag beantwoorden door mijn broeders en mijn medemensen. Voor mij is het een eer als zij mij als zodanig erkennen.” ♦

'Op zoek naar een plek met nieuwe, andere gedachten'

“**W**aarom vrijmetselaar? Omdat de loge een oefenplaats is in de omgang met de ander, de mens, de broeder die zo geheel anders is dan jezelf.”

“In het najaar van 2013 bezocht ik de open dag van loge 'Het Middelpunt' in mijn woonplaats Ede. Omdat goede vrienden waarmee ik over veel filosofische, levensbeschouwelijke en maatschappelijke vraagstukken van gedachten placht te wisselen, waren overleden, was ik op zoek naar een plek waar ik met nieuwe, andere gedachten, opvattingen en vooral vragen zou kunnen uitwisselen.”

“Een hartelijk welkom viel mij ten deel, voorzien van de opmerking dat een van de centrale vragen in de vrijmetselarij de vraag is 'Ken u zelve'. Deze eerste spreuk, afkomstig van de tempel van Apollo, hing en hangt nog steeds boven de ingang naar de open loge. Het 'gnoti seauton', deze kennis moet antwoord geven op de vraag wat een mens kan verdragen.

Want de tweede spreuk, die het 'Ken u zelve' ondersteunt luidt: 'Niets te zeer' (mèden ayan). Een waarschuwing tegen hybris en overmoed, want te veel is wat de mens niet kan verdragen.”

“Tegen de achtergrond van deze grondtonen wil het Zelf zich van zijn eigen last bevrijden. Eerlijk naar jezelf kijken is naar jezelf kijken alsof je naar een ander kijkt, want de ander is een andere mens die los van jezelf bestaat.”

“Ik trad toe tot de vrijmetselarij en leerde dat de loge een oefenplaats is in de omgang met de ander, met een broeder die zo geheel anders is dan jezelf. Zo heeft het 'Ken uzelve. Niets te zeer' iets van levenskunst. Dat speel je niet alleen klaar. Het zijn juist de anderen die jou kunnen helpen om van jezelf los te komen en naar jezelf te kijken alsof je een vreemde bent. Dat loskomen van jezelf verbinden de Italiaanse schrijfster Natalia Ginzberg en Emmanuel Levinas met de tussenkomst van iets dat ze als 'God' benoemen. Ik volg hen graag in deze visie op de werking van het transcendente, dat kennelijk iets te maken heeft met dit los komen van jezelf, je een 'vrij man' weten te zijn. We hebben dus de mogelijkheid om jezelf op een afstand te bezien, een mogelijkheid die het gevolg is van de 'ruimte' die de gedachten aan God, de Opperbouwmeester van het Heelal, schept.”

“Het zijn binnen de loge van de vrijmetselarij de diepergravende bouwstukken – in gewone taal 'inleidingen' – en de ritualen – dat is het ritueel in actie – die ruimte scheppen om met behulp van het transcendente naar mezelf te kijken. De bouwstukken en ritualen zijn mij behulpzaam bij de omgang met de broeders en het leveren van een bijdrage aan de wereld, in het bijzonder aan de leefwereld waarin ik mij met mijzelf bevindt, beweeg en gedraag.”

“Kortom, het vrijmetselaar zijn is voor mij een van de meerdere mogelijkheden om te oefenen en mij voor te bereiden op een betekenisvolle bijdrage aan betekenisvolle anderen en aan de mij gegeven leefwereld. Een humane loge en een humane wereld wacht steeds ook op mijn bijdrage.” ♦

Vrijmetselarij en... De arbeid in de loge

Wie tot vrijmetselaar wordt ingewijd, wordt opgenomen in een loge. Het is de bedoeling die loge wekelijks te bezoeken. Maar... Wat doen al die vrijmetselaren in hun loge? Wat valt er te verwachten? Als antwoord op die vraag, navolgend persoonlijk relaas van meester-vrijmetselaar Hans Wissema. Hij is lid van de Haagse loge 'Groot Nederland'.

Tekst: Henk Hendriks

“Zeven uur alweer. Ik klim op mijn fiets en rijd in een half uurtje naar ons logegebouw, elke donderdag, tenminste als ik in het land ben. Het feit dat ik op de fiets ga, betekent dat we vanavond een comparitieavond hebben. We kunnen dan in nette doch comfortabele kleren aantreden, al zijn er loges die liever jasje-dasje hebben. Aangekomen duik ik gelijk de kelder in waar zich onze bar bevindt - de ‘zevende graad’ in vrijmetselaarsjargon. Er zitten al een paar broeders, we maken een praatje, er wordt uitbundig gelachen. Een enkeling is al aan de wijn, anderen houden zich vooralsnog bij koffie. Omdat er veel loges zijn die van het Haagse logegebouw gebruik maken hebben we een vaste staf voor de catering. In mijn moederloge - daar waar ik ben ingewijd - hadden we dat niet en deden we om beurten bardienst.”

Compareren

“Tegen achten gaan we naar boven, naar de comparitieruimte. Onze logegebouwen hebben drie ruimtes en dat klopt ook wel want we kennen drie soorten van werkzaamheden. Dus: voorhof voor de comparities en diners, werkplaats

voor de open loges, en 7e graad, de bar voor de gezelligheid. Bij veel logegebouwen zijn voorhof en zevende graad een ruimte. Vanavond dus comparitie, dat wil zeggen dat, na de rituele opening, een broeder een inleiding houdt, 'bouwstuk' genoemd. Soms hebben we een

“ We noemen de ceremonie in de werkplaats een ‘open loge’ ”

andere spreker, van een andere loge of iemand van buiten. Als het bouwstuk is opgeleverd gaan we over tot de comparitie. Ja, dat is verwarrend want we gebruiken het woord ‘comparitie’ zowel voor de avond als geheel als voor de gedachtenwisseling naar aanleiding van het bouwstuk.”

“Over dat compareren in de laatste betekenis, hetvolgende... Compareren is een oude rechtsterm, afgeleid van ‘com-

paraître’, dat ‘verschijnen’ betekent, bijvoorbeeld voor een rechter of notaris. Deze laten alle verschenen partijen (de comparanten) over een zaak aan het woord komen, echter zonder dat ze daarover met elkaar in discussie gaan. Op deze wijze kan er een zo zuiver mogelijke beeldvorming tot stand komen en kunnen er geen twisten ontstaan. Bij ons betekent compareren het houden van een dialoog. Een dialoog is een tweespraak, bespreking, gedachtewisseling. Het gaat er daarbij niet om wie het gelijk aan zijn zijde krijgt maar om het vergelijken van meningen en ervaringen waar ieder beter van wordt. Het tegenovergestelde is debatteren, het voeren van een twistgesprek. Een debat kent winnaars en verliezers, denk maar aan het parlement. Vrijmetselaren compareren, maar debatteren niet, althans niet als zij comparitie houden. Het compareren kent een aantal regels. We mogen pas het woord voeren als de voorzittend meester ons dat heeft verleend. We mogen elkaar niet in de rede vallen, wel een vinger opsteken als we iets te berde willen brengen. En we laten de ander altijd in zijn waardigheid. Ik mag bijvoorbeeld niet zeggen: ‘Broeder, u bent

“ De maçonnieke omgangsvormen, zo gegroeid in de loop van veel eeuwen, zijn voor mij het geheim van de vrijmetselarij ”

niet bekwaam in het leidinggeven aan de arbeid'; dat zou geen maçonnieke uitdrukking zijn. Als ik dat vind, neem ik de broeder terzijde en probeer hem wat tips te geven: 'Als je het zo doet...'. Wat ook niet mag: 'Broeder, dat ziet u helemaal verkeerd.' Beter: 'Ik begrijp wat u zegt maar ik zie het anders.'

“Het compareren is een onderdeel van de maçonnieke omgangsvormen. Het is bijvoorbeeld ook niet toegestaan iets wat tijdens de arbeid is gezegd naar buiten te brengen - daar zijn we heel precies in. Er staat als het ware een hek om onze bijeenkomsten heen en daardoor wordt een sfeer van veiligheid gecreëerd. Als ik iets zeg word ik daar niet op aangevallen, ook al is niemand het me eens. En als ik eens sta te stotteren, zal ik niet belachelijk worden gemaakt. Dit is de basis van onze broederschap en voor mij het belangrijkste in de vrijmetselarij. De maçonnieke omgangsvormen, zo gegroeid in de loop van veel eeuwen, zijn voor mij het geheim van de vrijmetselarij. In de woorden van een broeder: 'De loge is een vrijplaats voor de openhartige uitwisseling van persoonlijke ervaringen en meningen, zonder meel in de mond, zonder geheime agenda's, zonder zalvende zelfgenoegzaamheid. En zonder ongewenste intimiteiten.'”

Het geweten

“Het bouwstuk is beëindigd en de voorzitter inventariseert wie het woord willen voeren. Vervolgens verleent hij de diverse broeders het woord, in een hem welgevallige volgorde - het prerogatief van de 'achtbare' zoals we hem noemen. In onze loge is het gebruikelijk dat een pas ingewijde leerling altijd het eerste het woord krijgt. Dat was vroeger anders, dan moest een leerling zich lange tijd gedeisd houden en vooral niet opvallen. Maar dat willen we niet meer; een nieuwkomer moet zich welkom weten en direct voelen dat hij au sérieux wordt genomen. Sprekers beginnen meestal met het bedanken van de inleider voor zijn arbeid. Dat mag ook wel want we maken stevig werk van

de bouwstukken; er zit soms weken werk in. De vrijmetselarij heeft een uitbundige traditie van bouwstukken, boeken, tijdschriften en wat niet al, meer dan welke andere vereniging dan ook. Een ongelofelijke rijkdom!”

“Als alle sprekers aan het woord zijn geweest inventariseert de achtbare wie in tweede instantie het woord willen voeren. Heeft dat eenmaal zijn beslag gekregen dan verzoekt hij de broeder redenaar zijn getuigenis te geven. Het is een bijzondere figuur, dit bestuurslid dat als redenaar optreedt; je hebt het niet in andere verenigingen. De redenaar geeft een samenvatting - een broeder zei eens: 'pas als de redenaar aan de beurt is geweest, begrijp ik het helemaal' - en verkent de betekenis voor de vrijmetselarij van het opgeleverde bouwstuk. De redenaar heeft andere taken die allemaal te maken hebben met de kwaliteit van de maçonnieke arbeid. Vandaar dat hij wel 'het geweten der loge' wordt genoemd.”

“Nadat de voorzitter de comparitie ritueel heeft gesloten spoeden we ons naar de zevende graad. Daar kan worden nagepraat, nu zonder de discipline van de comparitie maar wel met de maçonnieke omgangsvormen zoals respect hebben voor elkaar en zoeken wat ons verbindt. Ook andere, wereldse, zaken worden besproken. 'Hoe is het met de operatie van je vrouw afgelopen?' Vrijmetselaren zijn nieuwsgierig naar elkaar en de 7e graad is bij uitstek de gelegenheid daar vorm aan te geven.“

Tempel

“Een week later hebben we een inwijding. Dit gebeurt in de 3e ruimte van de loge, de werkplaats die soms nog 'tempel' wordt genoemd. Een plechtige ruimte, over de hele wereld op vergelijkbare wijze ingericht, waarin een rollenspel wordt opgevoerd waarbij alles wat gezegd wordt en gedaan in een handboek staat. De 'spelers' oefenen van tevoren want er mag niets misgaan. Zo kom je tot een mooi ritueel dat grote indruk maakt, telkens weer. We zijn gekleed

in rokkostuum of smoking en komen in de voorhof bijeen, dat is een ruimte vóór de werkplaats. De achtbare heet iedereen welkom en verzoekt ons, ons te kleden als vrijmetselaar, dus schort voor en handschoenen aan, en onze gesprekken te staken. Dan gaan we binnen door de poort maar dat gaat niet zomaar want alleen ingewijden worden tot de werkplaats toegelaten. De poort wordt bewaakt door de broeder dekker - sommige loges hebben zowel een binnendecker als een buitendecker, die dus buiten de werkplaats blijft - die eenieder het geheime paswoord afneemt. Pas als we dat goed doen, mogen we binnentreden. De dekker zorgt ervoor dat we niet worden gestoord, een overblijfsel uit de tijd toen dat hard nodig was. We noemen de ceremonie in de werkplaats een 'open loge', een vreemde uitdrukking want het is het meest besloten deel van de loge. Behalve voor inwijdingen, bevorderingen (overgang naar de tweede graad, de gezellengraad), en verheffin-

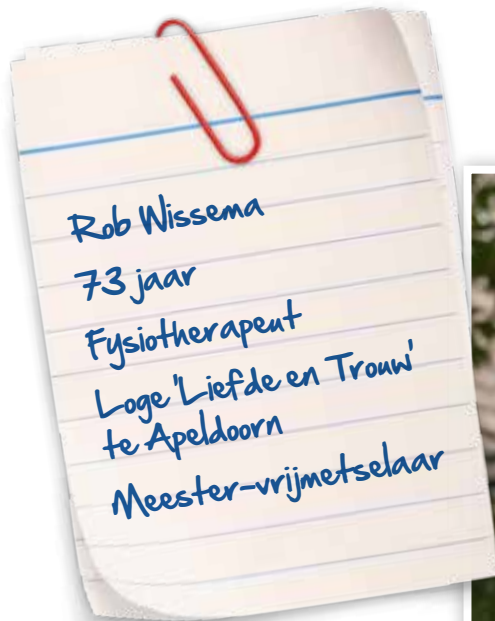
“ De dekker zorgt ervoor dat we niet worden gestoord ”

gen (naar de derde, de meestergraad), zijn er open loges voor hoogtijdagen en ook zijn er rouwloges waarin een overleden broeder wordt herdacht. Een open loge wordt gevolgd door een stijlvol diner - het 'broedermaal' - waar het gezellig aan toegaat en 'de sluisen der welsprekendheid' worden geopend - serieuze bijdragen worden afgewisseld door luchthartige.”

Open lucht

“De comparities en open loges vormen de hoofdschotel van de arbeid die vrijmetselaren verrichten. Daarnaast zijn er instructiebijeenkomsten voor respectievelijk leerlingen, gezellen en meesters, vaak bij een broeder thuis. In mijn loge hebben we in juni een bijeenkomst in de open lucht, met een apart ritueel. We organiseren ook een zeiltocht, uitwisselingen met buitenlandse loges, en wat niet al. En dan zijn er nog landelijke bijeenkomsten met vrijmetselaren van andere loges.” ♦

'Vrijmetselaar ben je niet, je bent continu bezig het te worden'

“Voor mij is het al ruim 50 jaar geleden dat ik de keus heb gemaakt me aan te melden voor de vrijmetselarij. Dat is alweer zo lang geleden dat ik het daarom lastig vind om precies aan te geven waarom ik toen die keuze heb gemaakt. Wat zeker heeft meegespeeld is het feit dat ik van jongs af aan met vrijmetselarij en vrijmetselaren te maken heb gehad omdat mijn vader vrijmetselaar was. De manier waarop deze heren met elkaar omgingen was zodanig dat ik daaruit vertrouwen putte dat het ook bij mij zo zou werken. Het werken met symbolen en rituelen heb ik pas in de loop van een aantal jaren leren waarderen, eerst voornamelijk intuïtief, later ook gebaseerd op ‘kennis’.”

“Maar laat ik liever uitleggen waarom ik na zo lange tijd nog steeds lid ben van de orde van vrijmetselaren. Hoewel dat ook een wat lastige exercitie is want het geheugen is soms bedrieglijk zodat zaken die je nu voor waar aanneemt dat misschien helemaal niet zijn geweest.”
“Vrijmetselaar ben je niet, je bent con-

tinu bezig het te worden, het is een leerproces. Zo heb ik geleerd dat ik onvoorwaardelijk werd geaccepteerd door de broeders, ook al was ik nog maar 22 jaar en student toen ik werd ingewijd. Ik heb geleerd hoe met elkaar om te gaan door op te zoeken wat verbindende factoren waren en scheidende factoren uit te praten en daarmee uit de weg te ruimen. Maçonnieke omgangsvormen spraken en spreken me aan, zoals de erkenning van ieders recht op een eigen mening en overtuiging, geen discussies, geen debatten, maar meningen naast elkaar kunnen leggen en hooguit vergelijken. Waarbij ieders overtuiging, van welke aard dan ook, in principe voor waar wordt aangenomen.”

“Daarnaast heb ik vele bestuursfuncties mogen vervullen en heb daardoor veel geleerd over vergaderen, helder formuleren, besturen en dergelijke. Ik heb daar

ook in mijn dagelijkse leven veel aan gehad. Waar ik tegenaan liep in mijn ‘gewone’ leven was dat het daar niet zo werkte als in de vrijmetselarij. Toch gaf het mij gereedschappen die toepasbaar waren in die maatschappij.”

“Is het dan allemaal geweldig binnen die vrijmetselarij? Nou nee, vrijmetselaren zijn mannen die er hun hele leven over doen om het ‘vak’ te leren. Teleurstellingen zijn daarbij niet uitgesloten, zelfs noodzakelijk voor het proces; mijn vader wees daar al op na mijn inwijding. Hij had een vooruitziende blik, liep ook al een heel aantal jaren mee. Je leert daarmee omgaan en je ontwikkelt daardoor een manier van denken en leven die je het positieve leert ontdekken aan schijnbaar negatieve zaken.”

“In die zin hoop ik nog lang lid te blijven en daar broederschap te ervaren. En er positieve energie uit te halen.” ♦

'Het voelde aan als een thuiskomen'

“Ik ben vrijmetselaar omdat ik verdieping zoek, broederschap wil ervaren, meer spirituele ervaringen wil opdoen en vrijheid beleven. Deze zoektocht begon voor mij al op een jonge leeftijd, rond mijn 12e jaar ongeveer, na meerdere vakanties in de regio Languedoc en de stad Carcassonne in Zuid-Frankrijk, bekend als een van de regio's waar het Katharisme bloeide. Deze plek is een hele mooie en rustgevende regio waar mijn interesse voor esoterie en andere vormen van religie tot stand kwam. Maar daarbij ontstond ook het grootste struikelblok in dat opzicht. Het dogmatische, het mij volledig moeten vastleggen in een gedachtegoed of filosofie. Dat acht ik onmogelijk want mijn gedachten kunnen veranderen, mijn visie op iets kan veranderen. Maar het idee dat een groep, een persoon of een filosofie de ultieme waarheid in pacht heeft geloof ik niet.”

“Met als nadeel dat een belangrijk deel van het leven namelijk het gemeenschapsgevoel en in dit geval een gemeenschap gericht op diepgang zonder dogma- in mijn leven ontbrak. Dus toen op mijn 18de de vrijmetselarij op mijn pad kwam voelde het aan als een thuiskomen. De vrijmetselarij voor mij was en is nog steeds de plek waar ik in vrijheid met anderen gedachten en ideeën kan ontplooiën en bespreken zonder meteen een discussie of debat, waar niet alleen ik maar ook anderen gezamenlijk en individueel werken aan het verbeteren van onszelf en de omgeving.”

“Want voor mij is de vrijmetselarij de plek waar geen dogma is maar ruimdenkendheid, geen tribalisme maar broederschap, geen gebondenheid maar vrijheid. Dit is waarom ik vrijmetselaar ben, maar nog veel belangrijker, dit is waarom ik vrijmetselaar blijf.” ♦

Cor van Rootselaar
70 jaar
Controller
Loge 'Het Gulden Koord'
Meester-vrijmetselaar

'Het geeft mij innerlijke rust'

“Ik was op zoek naar een organisatie die mij zou inspireren en mensen die mijn interesses deelden. Mensen waar ik mij thuis zou voelen. De vrijmetselarij vond ik vooraf wat geheimzinnig, echter rituelen en symbolen waren mij niet vreemd.”

“Ik ontmoette een broeder die mij wat vertelde over de mensen, uitsluitend mannen, die zich in de loge bevinden en wat de vrijmetselarij inhoudt. Wel een gezellige groep mensen maar ook waar serieuze gesprekken mogelijk waren. Gesprekken die gingen over de persoon, zoals wie is men, over wat hem bezighoudt, heel soms ook persoonlijke zaken. Gesprekken die meestal gingen over de maatschappij waarin wij leven en onderwerpen als spirituele zaken, filosofie enzovoorts. Kortom een heel breed spectrum.”

“Die broeder vroeg mij wat mijn interesses waren. Ik antwoordde dat deze voor mijn gevoel heel breed gingen maar

vooral ging over de maatschappelijke gebeurtenissen, geestelijke en spirituele onderwerpen zoals wat er op aarde is en wat daar boven is. Mijn interesse ging ook naar de mens en wel naar wat hem bezighoudt. Echter het was ook de bedoeling, zoals hij zei, om iets over jezelf de vertellen. Een loge is een groep mannen die elkaar regelmatig ontmoet en elkaar daardoor beter leert kennen. Hetgeen ook de bedoeling is. Dit alles om te proberen te begrijpen wat er om ons heen gebeurt maar vooral wat dit jou zelf doet.”

“Ik ben ook geïnteresseerd in politiek en religie maar ik begrijp dat dit, om tweespalt te voorkomen, niet in de formele gesprekken aan de orde komt. Dit vind ik begrijpelijk en ga er vanuit dat ik via maatschappelijke onderwerpen, filosofie, geschiedenis en alles wat ik los en vast lees en wat mij bezighoudt, mijn ‘ei’ hierin wel kwijt kan.”

“De mensen die ik ontmoet heb zijn

aardige en interessante personen. Uiteraard ook met hun eigenaardigheden. Regelmatig gaan we met de dames een dagje uit maar ook na de 'werkzaamheden' zijn er bijzonder gezellige en goede gesprekken. Met name om ook eens dingen te bespreken die vertrouwelijk zijn. Kortom, een rustpunt in deze drukke wereld.”

“Aan de rituelen ben ik gewend, net als aan het gebruik van symbolen. Immers eenieder heeft wel een ritueel. Het is voor mij geen bezwaar omdat het mij helpt om iets intenser te beleven, troost te vinden en tot mijzelf te komen. Het geeft mij innerlijke rust. Ik denk hierbij bijvoorbeeld aan een huwelijk, maar ook aan een begrafenis. En zo zijn er meerdere voorbeelden.”

“Dus blijf ik vrijmetselaar omdat ik mij er thuis voel. Ik zou niet meer zonder kunnen. Ik moet er wat voor doen maar ik krijg er persoonlijk heel veel voor terug.” ♦

'Ik heb meer vragen dan antwoorden'

“Een lastige vraag om goed te beantwoorden. Mijn antwoord daarop is tweeledig.”

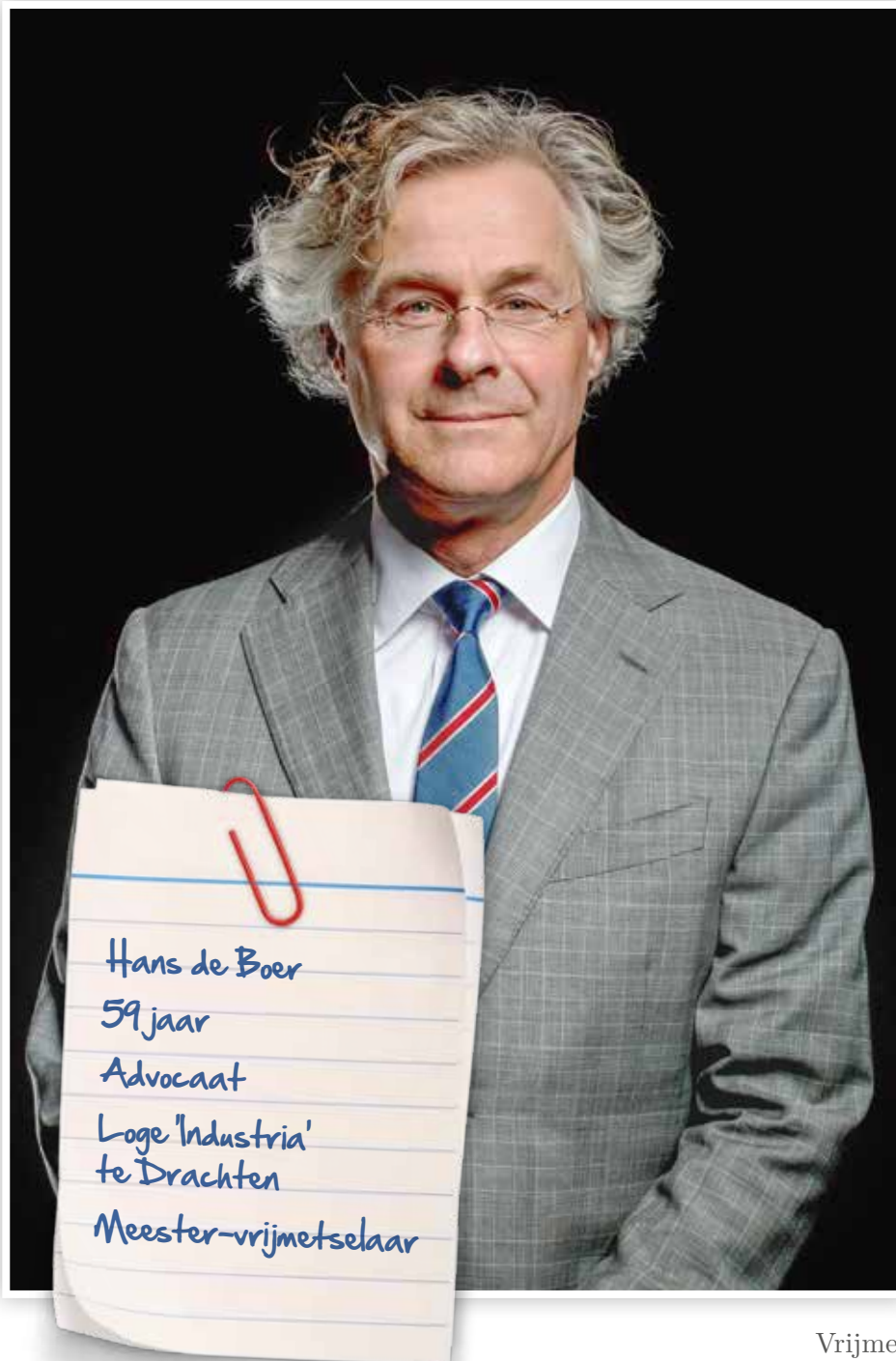
“Ik ben iemand die goede harmonie tussen mensen onderling erg belangrijk vindt; dus ondanks onderlinge verschillen de ander probeert te respecteren. Iemand die het fijn vindt om mensen te helpen als dat nodig is en het ook fijn vindt als iemand anders mij helpt. Ik luister liever dan dat ik spreek. Ik heb meer vragen dan antwoorden en geef de voorkeur aan inhoud boven buitenkant. Daarnaast maak ik dagelijks allerlei fouten en verkeerde inschattingen. Tijdens mijn eerste kennismaking met de vrijmetselarij werd mij al snel duidelijk dat deze waarden en eigenschappen breed gedragen, uitgelicht worden, een plek

hebben in de loge en kunnen worden toegepast en ontwikkeld op een wijze die ik mij eerder nog niet had kunnen voorstellen. Zodoende voelde ik mij al op mijn plek vanaf de allereerste avond, de openbare comparitie.”

“Ik vraag mij regelmatig af hoe het leven was gelopen als bepaalde kleine of grote, op het eerste oog betekenisloze gebeurtenissen niet waren gebeurd of op een ander moment hadden plaatsgevonden. Hoe had het leven er dan eruitgezien? De kans is groot dat als ik mijn beste vrienden niet had ontmoet, ik nu geen lid van de Orde van Vrijmetselaren zou zijn. Wellicht had ik mij op een ander moment aangemeld, maar wie kan het zeggen? Zo zijn er nog wel een paar van die cruciale momenten in

je leven waarvan je achteraf eigenlijk pas kunt beseffen hoe essentieel ze zijn en zijn geweest voor je bestaan in de wereld van nu. Als voorbeeld een van mijn beste vrienden, één van de mensen die mij heeft bewogen richting de vrijmetselarij, liep ik tegen het lijf toen hij een kamer kwam bekijken in het studentenhuus waar ik woonde. De kamer vond hij niks, maar ik wist hem te overtuigen toch even een biertje met mij te drinken. 18 jaar later zien we elkaar regelmatig en hebben we bijna wekelijks contact. Hadden wij elkaar die middag niet ontmoet, dan hadden onze levens er waarschijnlijk behoorlijk anders uitgezien. Echter, dingen gaan nu eenmaal zoals ze gaan.” ♦

'Dat zou je toeval kunnen noemen'

“Waarom ik lid ben geworden van de vrijmetselarij? Om verschillende redenen.

Ik noem de behoefte aan kameraadschap, de behoefte om tot gesprekken te kunnen komen over dingen die er, voor mij althans, toe doen. De behoefte om je omringd te weten door mensen aan wie je jezelf kunt laten zien, in goede maar ook in slechte tijden.”

“Ja, zo'n veilige omgeving mét luisterende oren had ik op dat moment thuis al. Maar ook daarbuiten. Mijn gezin en enkele heel goede vrienden waren er al voor mij, in die zin. Toch leek mij het lidmaatschap van de vrijmetselarij een waardevolle aanvulling op mijn privé situatie.”

“En waarom de vrijmetselarij? Dat zou je toeval kunnen noemen. Een goede vriend en destijds buurman, zelf al jaren lid, bracht het onderwerp ter sprake. 'Zou de vrijmetselarij niet iets voor jou zijn?' Nu is het goed om te weten dat ik een aantal jaren daarvoor mijn bestaan als beroepsofficier bij de Koninklijke Landmacht had verruild voor een baan in de commerciële advocatuur. En hoewel ik nadien altijd een functie als reservist bij Defensie heb vervuld, miste ik in mijn commerciële omgeving toch een aantal belangrijke aspecten van het officiersbestaan. Inderdaad, aspecten die ook bij de vrijmetselarij horen. Mijn interesse was gewekt.”

“Omdat ik niets van de vrijmetselarij afwist heb ik mij ingelezen. Vooral het boek geschreven door S.J.M. Dierickx, 'De Vrijmetselarij, de grote onbekende 1717-1967' heeft mij op weg geholpen. In 1995 werd ik ingewijd.”

“Na een aantal jaren van afwezigheid, heb ik in 2010 de loge gedekt. Privéomstandigheden, die zich inmiddels gewijzigd hadden, waren de oorzaak. Reden temeer om dan juist niet te vertrekken, zou je kunnen zeggen. Ik maakte toen evenwel een andere afweging.”

“Ruim een jaar geleden vroeg een goede vriend aan mij: 'Zou de vrijmetselarij niet iets voor jou zijn?' Wij hadden regelmatig goede gesprekken, zodoende. Ik wist niet dat hij lid was, hij wist niet dat ik het was geweest.”

“Mijn weder opnemng heeft eind 2018 plaats gevonden. Voelt als weer 'thuis-komen.' ♦

'Je kunt jezelf nauwelijks een groter cadeau - laten - geven'

“Ik was net 37 jaar oud toen ik in december 2015 werd ingewijd. Ik was een half jaar eerder samen met mijn gezin teruggekeerd naar Nederland, na 9 jaar verblijf in verre buitenland voor Shell waar mijn vrouw en ik beiden werkzaam zijn. Ik heb een brede interesse, ben altijd maatschappelijk actief geweest en was op zoek naar ‘verdieping’. Hoewel ik daar uiteraard ook waardevolle inzichten en levenservaringen heb opgedaan, ontbrak daartoe vaak de gelegenheid in de verre oorden waar wij zaten. Ik had ooit wel eens ‘iets’ over de vrijmetselarij gelezen en eenmaal terug in Nederland dacht ik dat nu een goed moment zou zijn om hier ‘werk van te maken’. Het rituele en symbolische karakter van de vrijmetselarij leken mij interessant, maar ik zag het als buitenstaander vooral als complementair aan de meer wereldse verdieping die ik dacht te kunnen vinden op terreinen als filosofie en praktische levenswijsheid.”

“Mijn moeder was een paar jaar voor onze terugkeer naar Nederland op 66-jarige leeftijd overleden na een jarenlang ziekbed. Wat als ik ook op vroege leeftijd ernstig ziek zou worden? Zou ik dan met tevredenheid terugkijken op mijn leven als het zich op de huidige manier zou voortzetten? Is dit nu wat ik wilde met mijn leven? Was ik nog wel overtuigd van de zin ofwel het hogere doel van mijn werk? Besteedde ik wel genoeg tijd aan mijn naasten? Hoe kon ik meer voor de samenleving betekenen dan alleen belasting betalen?”

“En hoe stond het met mijn spirituele kompas? Zoals velen van mijn generatie heb ik een christelijke opvoeding genoten, waarin ik al lang geleden de antwoorden niet meer vond die mij daarin

werden aangereikt op fundamentele levensvragen. Aan de andere kant, hoewel ik een academisch gevormd, analytisch denker ben, heb ik het in spirituele zin klinisch dode atheïsme nooit bevredigend gevonden.”

“De ritualen en symboliek die ik eerst als complementair zag, bleken de kern van de vrijmetselarij te vormen en de sleutel tot zelfkennis en zelfvernieuwing te zijn. Ik heb daardoor mijzelf beter leren kennen op een manier die ik nooit vermoed had. De vrijmetselarij staat in de duizenden jaren oude gnostische traditie en weet beproefde levenslessen en inzichten aan te reiken op een manier die meer dan 300 jaar geleden ontstaan

is. En die nog steeds werkt, omdat de vragen en uitdagingen die gepaard gaan met het ‘mens zijn’ niet wezenlijk anders zijn. Ik blijf leren over mijzelf. Ik ontleen aan vrijmetselaarsinzichten ‘sterkte in de zwakke ogenblikken’ en heb dieper weten door te dringen tot wat echt belangrijk is in mijn leven en hoe ik mij daarnaar wil richten. En dat alles in een vertrouwde omgeving van hartelijkheid en toegenegenheid, die we broederschap noemen. Je kunt jezelf nauwelijks een groter cadeau – laten - geven dan je als vrijmetselaar te laten inwijden.” ♦

MEER PORTRETTEN
OP PAGINA 29

Vrijmetselarij en...

De symbolen

‘Iedere taal is een alfabet van symbolen waarvan het gebruik een verleden veronderstelt dat de sprekers delen.’

(Jorge Luis Borges)

Het Nederlandse woord ‘symbool’ komt van het Griekse zelfstandige naamwoord ‘symbolon’ of ‘symbolon’. Deze woorden verwijzen naar ‘teken’, ‘kenteken’ of ‘herkenningsteken’ en het Griekse werkwoord ‘symbolloō’ dat ‘ontmoeten’, ‘bijeengbrengen’ of ‘vergelijken’ betekent. Ook het Griekse werkwoord ‘synballein’, dat ‘samenvallen’ betekent, speelt een rol mee in de wordingsgeschiedenis van ons woord ‘symbool’. Messing (1977, Symboliek) komt tot de volgende duiding: ‘In het symbool valt de ‘feitelijke’ en beleefde werkelijkheid samen; er is geen streng onderscheid tussen beide. Symbolen zijn tekens, beelden, uitdrukkingen die een dubbele gerichtheid bevatten. Het symbool ontleent zijn bijzondere kracht aan het gegeven dat de letterlijke betekenis verwijst naar een tweede, die de eerste overstijgt.’

Tekst: Frans Krap.

Het symbool zelf moet gezien worden als een objectieve samenbundeling van ervaringen die opgedaan zijn in een leefwereld. Het is geen subjectieve, persoonsgebonden constructie van een persoonlijk creatief proces. Het symbool verbindt de stoffelijke, waarneembare wereld met een niet zintuigelijk waarneembare werkelijkheid. Zo slaat het symbool een brug tussen de zintuigelijk waarneembare wereld (het symbool zelf) en de niet zintuigelijk waarneembare wereld (datgene waarnaar verwezen wordt). Op die wijze heft het symbool de dualiteit tussen de stof en de geest op. Bovendien geeft het symbool de mogelijkheid om voorbij de taalgrens naar de werkelijkheid te kijken; als het ware ‘over de muur van de taal heen te kijken’. Aan het verstaan van een symbool hoeft geen taal te pas te komen. Het heeft zijn werking als het ware direct -als bij intuïtie-, zonder de omweg via taal te hoeven afleggen. Het denken in symbolen vereist echter wel een zekere vertrouwdheid met het omgaan

“ Bij het interpreteren van een symbool speelt taligheid een rol ”

met symbolen. Die vertrouwdheid is een mogelijk resultaat van oefening. Geen gegarandeerd resultaat, dat niet, maar het oefenen in het omgaan met symbolen vergroot wel de kans om die intuïtie tot wasdom te laten komen.

Contextgevoelig

Een symbool is drager van betekenis(sen). Als object heeft het symbool een bepaalde vorm, ook wel ‘representatie’ genoemd. Daarnaast heeft het symbool een betekenis. De betekenis van een symbool wordt over het

algemeen bij afspraak gegeven. Die betekenissen moeten dan wel passen in het systeem waarin het symbool gebruikt wordt. Er zijn theoretici die de natuurlijke taal ook tot de categorie van symbolen rekenen. Bij een taal moet er dan natuurlijk gesproken worden van een symboolreeks. Of dat een juiste manier is om naar een taal te kijken, kan hier buiten beschouwing blijven. Maar het accepteren van deze theorie (al is het maar bij wijze van voorbeeld) geeft wel een helder beeld van één van de karakteristieke eigenschappen van het symbool. Zoals een woord alleen een betekenis krijgt in de context waarin het woord gebruikt wordt, zo is ook het symbool gevoelig voor de omgeving waarin het geplaatst wordt. Het symbool is, met andere woorden, ‘contextgevoelig’. Hierbij moet aangevoerd worden, dat een symbool alleen goed kan werken als er enig verband gelegd kan worden tussen het symbool 'als ding' en de werkelijkheid die door het symbool wordt geduid. De vorm van het symbool moet

zodanig zijn, dat er een direct verband gelegd kan worden tussen vorm en inhoud. Het is van belang te beseffen, dat het symbool niet primair is. De mens wil iets tot uitdrukking brengen zonder dat in taal te doen. Daarvoor gaat de mens op zoek naar een vorm die de bedoeling tot uitdrukking kan brengen. Het is beslist niet zo, dat een symbool reeds bestaat en dat de mens daar dan een betekenis aan verbindt. Het is duidelijk wat een mens wil communiceren en hij zoekt daar de meest gepaste vorm voor. Niet elke vorm komt daarvoor in aanmerking; er zal een zekere overeenkomst moeten zijn van de zaak of handeling met het te kiezen symbool. Er wordt dan gezocht naar een vorm waaraan een verhaal kan worden verbonden; door welke de brug tussen vorm en betekenis wordt geslagen.

Acceptatie

Symbolen worden gebruikt in vrijwel alle positieve wetenschappen, zoals de wiskunde, de logica en de natuur- en scheikunde. Dit wordt gedaan in een streven zo veel mogelijk eenvoud te verkrijgen in de notatie in de betreffende wetenschap, waardoor ondubbelzinnigheid bereikt kan worden. Dit gaat overigens niet zonder slag of stoot. Er zijn verbeteringen en verhitte gesprekken gevoerd voordat een nieuw symbool in deze wetenschappen aangenomen wordt. Het duurt gewoonlijk een lange tijd voordat de wetenschappelijke wereld zo'n symbool heeft geaccepteerd. Maar, als het eenmaal geaccepteerd is in de academische wereld, dan zal dat symbool tot in lengte van dagen die precieze betekenis dragen. Dat ligt ook wel voor de hand. Wat een wanorde zou het immers in een wetenschap veroorzaken als elke onderzoeker een eigen set symbolen zou gaan gebruiken. Het hele wetenschappelijke gesprek zou in één grote zwaai tot een onsamenhangende chaos vervagen.

De complete cultuur kan heel goed gezien worden als één groot symbolenspel waar religie, kunst, wetenschappelijke en filosofische kennis, alsook economische verschijnselen deel van uitmaken. Vooral de theoretici die taal zien als een verzameling symbolen, pleiten vaak voor dit uitgangspunt. Maar, hoewel taal, zeker in haar geschreven vorm, goed als een 'tekensysteem' beschreven kan worden, lijkt het onzorgvuldig taal

en teken – laat staan taal en symbool – aan elkaar gelijk te stellen. Taal is tegelijkertijd zoveel meer én zoveel minder dan louter een symbolensysteem.

Interpreteren

In de vrijmetselaars-arbeid wordt kwistig gebruik gemaakt van 'het symbool'. Sterker nog, deze arbeid, die wel 'Koninklijke Kunst' genoemd wordt, bedient zich bij uitstek van symbolen. De vrijmetselaar oefent zich – en wordt door zijn broeders geoefend – in het gebruiken van symbolen. Hij oefent zich in

“Taal is tegelijkertijd zoveel meer én zoveel minder dan louter een symbolensysteem”

symbolen te denken en te spreken. Dit wordt wel het 'symbolische denken' genoemd. Die benaming is echter wat onzorgvuldig gekozen. Er is immers geen sprake van symbolisch denken; er wordt daadwerkelijk gedacht. Daar is niets symbolisch aan. Wel is het waar dat er veel in symbolen gedacht en gesproken wordt. Maar dit denken en spreken op zich is niet symbolisch, maar reëel en daadwerkelijk.

De overlevering schotelt de vrijmetselaar een heel menu aan symbolen voor. En de vrijmetselaar verplicht zich te leren hoe die symbolen te interpreteren zijn. In de Koninklijke Kunst komen verschillende categorieën symbolen voor. Zo wordt er gewerkt met elementen uit de licht-symboliek en de bouw-symboliek; er zijn symbolen die als objecten aanwezig zijn, er zijn symbolische duidingen die in handelingen verpakt zijn, en ook symbolische duidingen die in de vorm van getal-symboliek worden aangeboden. Maar vrijmetselarij 'gaat niet over' symbolen. Vrijmetselarij gaat over mensen. Over het mensenleven met al zijn mogelijkheden, zijn beperkingen, zijn kansen en zijn taboes. Het gebruik van symbolen heeft daarin 'slechts' een dienende taak. De waarde van het vrijmetselaarssymbool ligt verscholen in het gebruik. In hoeverre kan het bestuderen van die symbolen een bijdrage leveren aan de persoonlijke groei van de vrijmetselaar.

Groot taboe

Bij het interpreteren van een symbool speelt taligheid een rol. Niet omdat het symbool zich als taal aanbiedt, want dat

doet het symbool nu juist niet. De interpretatie van een symbool gaat, tenminste in eerste aanleg, nu juist voorbij aan de taal. Het symbool krijgt een directe toegang tot de geest van de vrijmetselaar en daarbij hoeft niet gesproken te worden. Als er echter over een symbool gesproken wordt, dan moet die niet-talige informatie eerst in taal worden omgezet. Anders is er immers geen gesprek mogelijk. Maar bij het verwoorden van een geestesbeeld gaat basale informatie verloren. Dat kan niet worden voorkomen, hoe zeer iemand ook zijn best doet die woordelijke duiding precies en accuraat te vertolken. Binnen de vrijmetselaarspraktijk komt daar nog een moeilijk-

heid bij. Een vrijmetselaar is een vrijman. Hij heeft dus het recht zijn eigen beelden te vormen, zijn eigen verhalen te vertellen, zijn eigen conclusies te trekken. Als vrijmetselaars met elkaar een vrijmetselaarssymbool bespreken, dan let de vrijmetselaar er terdege op zijn mening, zijn beeld, zijn connotaties niet in te zetten om zijn broeder van zijn gelijk te overtuigen. Hij zal zich er dan ook voor hoeden met al te veel zekerheid een interpretatie te verkondigen. Veel stilliger dan 'misschien' of 'volgens mij' zal hij niet komen. Want zelfs een met grote terughoudendheid en voorzichtigheid uitgesproken mening kan de interpretatie bij de toehoorder beïnvloeden. En als dat gebeurt zal de spreker zich ervan bewust zijn, dat hij de vrije interpretatie van de ander onder druk zet. Hij kan dit zelfs aanvoelen als diefstal: hij steelt dan de vrijheid van interpretatie van zijn gesprekspartner. En dat is een groot taboe; dat 'doe je niet als broeder'.

Maar deze terughoudendheid levert best wel wat problemen op. Doordat een vrijmetselaar zich heel voorzichtig opstelt als het om de duiding van een symbool gaat, komt hier en daar de gedachte op dat het symbool geen 'eigen' betekenis heeft. Doordat niemand zegt dat dit specifieke symbool dit of dat betekent, ontstaat dan de gedachte dat het symbool geen werkelijke betekenis heeft. Het betekent dan alles dat de interpreet als betekenis aan dat symbool geeft. "Het mooie van het werken met symbolen is, dat die symbolen simpelweg betekenen wat jij wilt dat ze betekenen." ♦

'Het geheel is meer dan de som der delen'

“Op 22 januari 2013 ben ik ingewijd bij loge 'Moed en Volharding' in Assen. Via goede vrienden kwam ik in aanraking met de vrijmetselarij. Er zijn verschillende zaken die mij aanspreken in de vrijmetselarij. De uitspraak 'Ken u zelve' vind ik waardevol omdat het je bewust maakt hoe ik mij zelf verhoud tot de ander. Als vrijmetselaar ben je steeds mee bezig met het werken aan jezelf.”

“Wat mij in de broederschap aantrekt is de onderlinge verbinding. Ik merk in mijn loge dat de broeders onderling veel contact hebben en dat er zorg naar elkaar toe is.

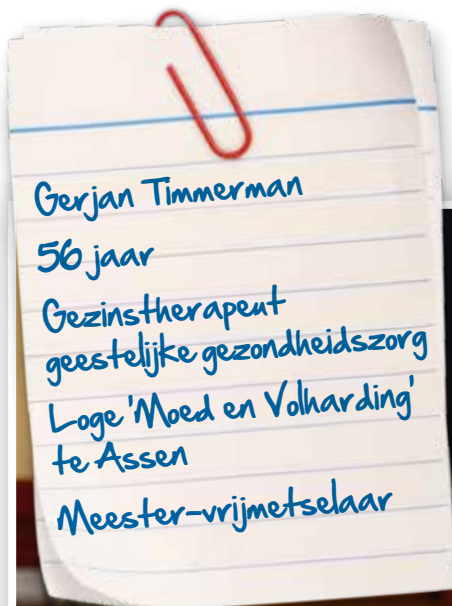
Daarnaast spreken ook de ritualen en de symboliek van de vrijmetselarij mij erg aan. Ik vind het heel bijzonder dat na honderden jaren de ritualen en symboliek van de vrijmetselarij nog steeds geen afbreuk doet aan de inhoud. Ze zijn nog steeds waardevol en tijdloos, wat mij betreft.” Symboliek van bijvoorbeeld de winkelhaak – ‘in rechte verhouding’ met de ander staan – pas ik ook toe in mijn werkzame leven. Hoe verhoud ik mij tot de ander? De meerwaarde van de vrijmetselarij is voor mij ook gelegen in het feit dat er broeders zijn met verschillende achtergronden en levensbeschouwing. Dat vind ik een verrijking: ‘Het geheel is meer dan de som der delen.’”

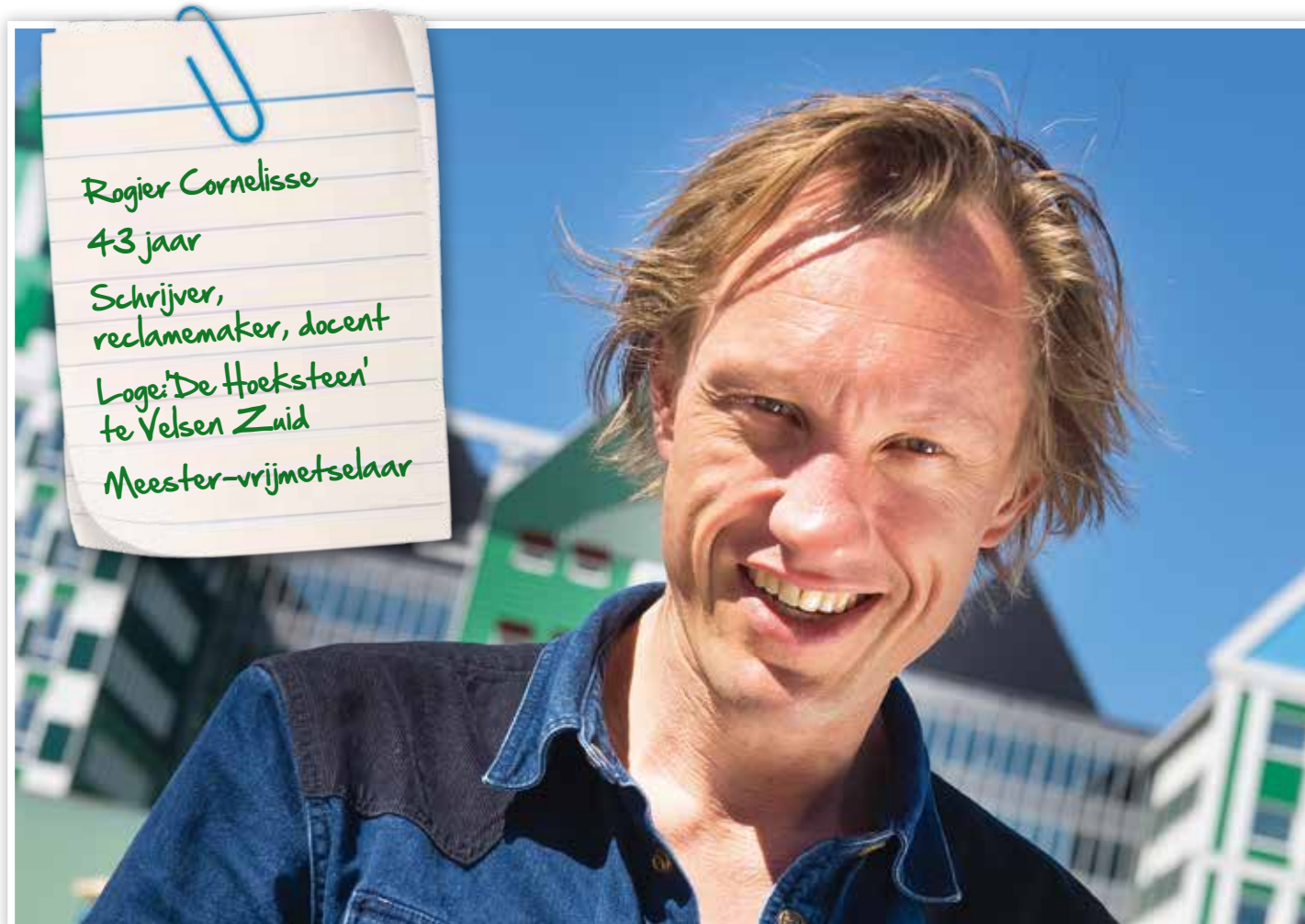
“Over de vrijmetselarij heerst nogal eens een geheimzinnig beeld. Die geheimzinnigheid heeft veel met onze oorsprong te

maken en het feit dat de vrijmetselarij een inwijdingsgenootschap is. Gelukkig doen wij er tegenwoordig veel aan om dat geheimzinnige beeld bij te stellen. Ik denk dat het goed is dat er meer openheid komt. Ik word als 56-jarige gezien als een ‘jonge’ vrijmetselaar. Dit zegt natuurlijk iets over de gemiddelde leeftijd van de vrijmetselaren. Het weerhoudt jonge mannen wellicht om toe te treden. De openheid die er nu is kan helpen jonge mannen te interesseren.”

“Ik vind de vrijmetselarij zeker relevant in deze tijd. Voor mij is de vrijmetselarij een plek van bezinning en verdieping een goede tegenhanger van de hectiek van alle dag.”

“Terugkijkend, om toe te treden tot de vrijmetselarij, is dat voor mij een goed besluit geweest.” ♦

'De verhalen worden één-voor-één verteld'

“Best raar... Op het moment dat je besluit vrijmetselaar te worden, heb je eigenlijk geen idee wat die vrijmetselarij precies inhoudt. Laat staan dat je weet wat het allemaal voor je kan gaan betekenen. Natuurlijk heb je een vaag vermoeden, kun je je een beeld vormen, door erover te lezen en door te luisteren naar de verhalen van mensen die al vrijmetselaar zijn. Maar de diepere betekenis en de volle omvang van het vrijmetselaar-zijn zul je pas gaan beleven als je al lang vrijmetselaar bent. Gelukkig maar, want het zou veel te veel informatie in een keer zijn.”

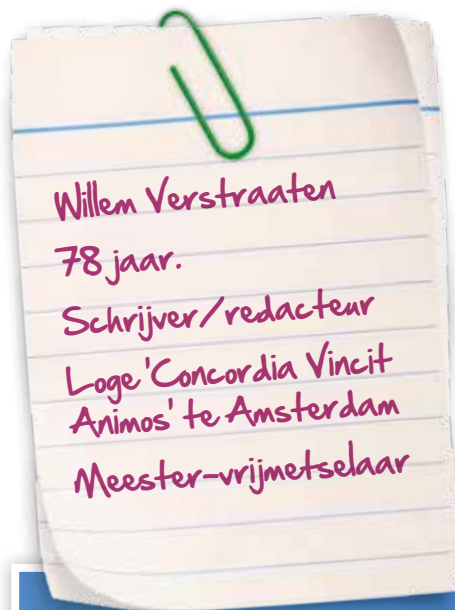
“Voor de vrijmetselarij moet je dus een beetje geduld hebben. De verhalen worden één-voor-één verteld. En ieder nieuw bouwsteentje onthult weer meer

informatie over de ‘geheimen’ die je al gehoord hebt. Zo raak je steeds rijker en maakt de vrijmetselarij als levensbeschouwing - als het goed is - steeds meer een onlosmakelijk deel van je leven uit.” “Ik beleef de vrijmetselarij op een spirituele, filosofische en vooral ook hele praktische manier. Van iedere bijeenkomst neem je wel iets mee naar huis, een inzicht, een vraag, een goed gesprek, waar je over na kunt denken, op kunt kauwen. Wellicht zelfs toe kunt passen in je dagelijks leven.”

“Ik geloof uiteindelijk niet - zonder nu heel somber over te willen komen - dat ons leven in en van zichzelf enige zin of betekenis heeft, die betekenis zul je er zelf aan moeten geven. De vrijmetselarij helpt mij daarbij. Het geeft me richting om te zorgen dat ik voor mezelf

en voor de mensen om me heen de allerleukste en meest waardevolle Rogier kan zijn. Beter mens worden, ja. Door jezelf steeds weer langs die meetlat te leggen die je voor jezelf hebt gemaakt.”

“Pas was ik in het Fotomuseum in Rotterdam bij de geweldige expositie van Ed van der Elsken. Ergens hing een tekst van hem, die me sterk aan dat beter-mens-zijn deed denken: 'De strijd zal nooit gestreden zijn, altijd liggen hebzucht en gemakzucht op de loer om de boel te verstieren. In iedere maatschappij. En in ieder mens. Maar er is wel geluk. Heel eenvoudig en heel moeilijk: je hebt een geweten, luister er naar, handel er naar. Doe je best. Nooit opgeven.' Niet alleen een fantastische foto-graaf, die van der Elsken, ook nog een groot denker!” ♦

'Vrijplaats voor openhartige uitwisseling'

“Ik ben vrijmetselaar om me zonder voorbehoud of zelfcensuur over te geven aan het hoogste goed van de Grieks-Romeinse cultuur waarop Europa is gebouwd: de vrijheid van denken én van spreken. Die wordt in de loge gekoesterd als kostbaar erfgoed van de vrijmetselaren die zich 3 eeuwen geleden, na een eeuw van bloedige fundamentalistische godsdiensttwisten, durfden te verheffen boven de geestelijke en vaak ook lichamelijke terreur van christelijke dwingelanden en vorstelijke despoten.”

“Op basis van de ‘constituties’ van de eerste loges ontstond een ware republiek van de vrije geest, kraamkamer van ideeën voor onorthodoxe denkers en maatschappijhervormers. De broederschap – gelukkig nemen vrouwen daar nu volwaardig aan deel – van vrij

denkende mensen staat nu opnieuw onder zware druk van politieke en religieuze fanatici die geen ander antwoord op de caleidoscopische diversiteit van het atropoceen kunnen bedenken dan schuimbekkende verwensingen en hope-loze nostalgie naar het verloren paradijs van moeders pappot en Onze Vader.”

“In een verlichte loge kunnen belijdend godsdienstige broeders en zij die zich niet laten leiden door de ‘geopenbaarde wil’ van een persoonlijke god het goed met elkaar vinden. De vrijmetselarij is tenslotte geen sektarische afsplitsing van het christendom – al is ze ontstaan in een christelijke cultuur en heeft ze een deel van haar beeldentaal daarvan ontleend –, noch een ondergrondse verzetsgroep tegen de dictatuur van de geestelijkheid – al heeft ze het vrije denken zeker helpen bevorderen. De loge

is juist ontstaan uit de behoefte uit de loopgraven van levensbeschouwelijke kaders te breken en een geestelijke vrijplaats te creëren waar nadenkende en daadkrachtige mensen elkaar kunnen vinden in hun streven naar een verlichte maatschappij.”

“In een wereld met steeds weer opvlammende levensbeschouwelijke conflicten, in moordzuchtige onverdraagzaamheid, blijft de op verbinding en verzoening gerichte methode van de vrijmetselarij van grote waarde. Die onderscheidt zich in één opzicht ten diepste van andere bewegingen voor een betere wereld: de beleving. In de loge wordt geen dorre zedenleer gepredikt, maar word je op gezette tijden meegenomen in een ritueel dat hart en ziel beroert. De rituele bijeenkomsten reiken handvatten aan voor een eigen beleving van de zin van het leven. De alledaagse werkelijkheid wordt in het ritueel in het licht van de eeuwigheid gezet, en dat levert een schoonheidservaring op waarmee je geïnspireerd weer aan de slag kunt in de prozaïsche werkelijkheid.”

“De loge is een vrijplaats voor de openhartige uitwisseling van persoonlijke ervaringen en meningen, zonder meel in de mond, zonder geheime agenda’s, zonder zalvende zelfgenoegzaamheid, meestal ook zonder ongewenste intimiteiten.”

“Ik blijf vrijmetselaar omdat de loge een elixir biedt tegen de manipulatie door algoritmen, tegen de maskerade van identiteiten, tegen godsdienstwaanzin, ideologische marketing en mindlessness, tegen ‘celebs’ en ‘influencers’, tegen het verstikkende huwelijk van macht en winstbejag.”

“De loge als toevluchtsoord voor vrije denkers en romantische dromers: dat zij level!” ♦

Dennis Taillie

43 jaar

Lifestyle coach/
bedrijfsvoeringspecialist

Loge 'Pythagoras'
te Zoetermeer

Meester Vrijmetselaar

'Het verrijkt doorreizen'

“Ik ben op zoek naar mezelf, het leren kennen van mezelf en werken aan mezelf. De waaromvraag is voor mij meer een zoektocht naar kennis, verbondenheid, broederschap, leren over dankbaarheid in en om ritualen en prachtige vriendschappen. De mystiek en de vele geschriften maken het spannend en interessant om over te lezen en te praten met elkaar. Door het naast elkaar leggen van elkaars kennis, gedachten, gevoelens en het respecteren van elkaars denkwijze leer je van elkaar. Het verrijkt doorreizen naar wat op mijn pad komt.”

“Ik was onbewust al jaren op zoek naar een omgeving om mij zonder invloeden van buitenaf te kunnen uiten en ontwikkelen. Dit is mijn zoektocht naar ver-

dieping en verbondenheid. Ik heb hem gevonden in onze werkplaatsen bij mijn broeders.”

“De ‘waaromvraag’ durf ik te beantwoorden:

- Dankbaarheid uiten, door het te benoemen en te geven;
- Eerlijkheid, trouw/ loyaliteit;
- Groei als mens, je mooie en mindere kanten ontdekken, deze te ontwikkelen en om te buigen naar waar ik dat wil;
- Door de muziek in de ritualen, nog meer verdieping en verbondenheid te voelen;
- Het mooie door ‘ja’ te zeggen tegen jezelf, je welkom wordt geheten in een helder licht;
- Een stap zetten vanuit het duister

in een helder licht, oud denken los te laten en je nieuwe bestemming te omarmen. Je verbinding kan maken met het ene in jezelf, en het ene in ieder mens;

- In een schijnsel van licht te durven zien;
- Opperofferingsgezindheid, gevoel onderdeel uit maken van een groter geheel. Iets dat mij en ons overstijgt, ook u als lezer en vooral verbindt dat maakt het zo spannend, maar ook zo intrigerend! Dit alles maakt de vrijmetselarij zo mooi in mijn beleving: waar of wie of wat u bent na aankloppen is eenieder gelijk en wordt u geaccepteerd. Als broeder staat u nooit alleen!” ♦

'Mijn broeders helpen mij op koers te blijven'

“Vrijmetselarij is voor mij de studie naar de koninklijke kunst om goed te leven. Als vrijmetselaar zie ik mijzelf dan ook als een student levenskunst. Na 3 jaar studie – ik ben ingewijd in 2016 –, voelt het beantwoorden van deze vraag een beetje als een eindscriptie.”

“Wat deze studie inhoudt is volgens mij erg afhankelijk van persoonlijke invulling, vaak tijdgebonden en daarmee dus ook niet concreet. Om de vraag te beantwoorden heb ik gebruik gemaakt van mijn aantekeningen van de afgelopen drie jaar binnen de vrijmetselarij en de loge.”

“Onder levenskunst versta ik de verbinding van het tijdelijke persoonlijke bewustzijn met de tijdloze goddelijke natuur om zo een heel mens te worden en een leven te leiden vol zingeving en medemenselijkheid met als uiteindelijke doel een verrijking voor de samenleving te zijn.”

“Waarom dan de vrijmetselarij? DE vrijmetselarij bestaat volgens mij niet; er bestaan echter wel vrijmetselaren en daarmee dus net zoveel versies van de vrijmetselarij als dat er vrijmetselaren zijn. Dit maakt dat er geen dogma's zijn, dat je mag geloven, denken en zijn wat jij wil. De vrijmetselarij en mijn

broeders helpen mij op koers te blijven naar de mens die ik wil zijn. Dit zorgt ervoor dat ik minimaal één keer per week de balans aanbreng tussen mijn zienswijze en zijnswijze en daarmee de moed, kracht en wijsheid te verzamelen die nodig is om de verbinding te blijven zoeken.”

“Zal ik ooit een levenskunstenaar worden? Of in vrijmetselaarstaal: zal mijn kubiek ooit perfect zijn? De tijd zal het leren. Als vrijmetselaar ben ik zelfkritisch en daarmee ook mijn eigen rechter. Het gaat dus een hele opgave worden. Of zoals Toon Hermans ooit al zei: er gaat meer boven m'n pet dan eronder.” ♦

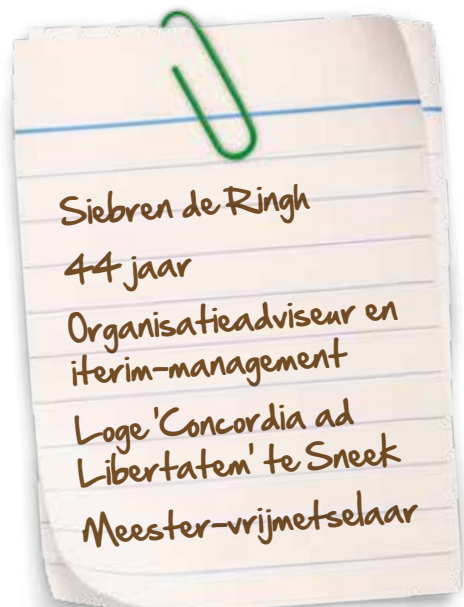
Herman Haak

52 jaar

Financieel adviseur

Loge 'Humaniteit'
te Meppel

Meester-vrijmetselaar

'Mensen hebben mensen nodig om verder te komen'

“Vanaf jonge leeftijd had ik al honger naar filosofische kennis om de wereld om mij heen te begrijpen. Ik zag mijn ouders worstelen met het leven maar zag ook mensen die een ander leven leidden. Ik was benieuwd naar wat het verschil maakt.”

“In retrospectief was ik een – zorgzaam – denkertje. Tegelijk heb ik altijd veel ambitie gehad en wist dat ik aan mezelf moest werken. Ik wilde het spel snappen en oplossingen bieden in situaties waar mensen moeilijkheden ervaren. De universele formule van succes begrijpen.”

“Ik heb veel gelezen en geschreven om tot inzicht te komen totdat ik telkens dezelfde rode draad tegen meende te komen. De toepassing van de inzichten kwam met vertraging. Veel ambitie, redelijk succesvol maar ik liep niet op mijn natuurlijke pad. Ratio en gevoel waren niet in lijn. Ik denk dat ik daarom veel stotterde. Ik had de praktijk nodig als slijpsteen en ik kwam leermeesters tegen die met enkele woorden impact hadden. Woorden die me niet meer los lieten, raak waren en waarvan ik wist dat ik er iets mee moest. Mensen hebben mensen nodig om verder te komen.”

“Er is altijd een hang geweest naar het mystieke en het heimzinnige. De latente belangstelling voor de vrijmetselarij nam toe, toen ik vanaf circa 2012 regelmatig metselaren tegenkwam die vroegen of het iets voor me was. Recent ben ik gescheiden waardoor ik ruimte ervaar, ik viel in stilwater als het gaat om eigen ontwikkeling, was op zoek naar een soort life school en één van mijn beste vrienden maakte zich kenbaar als 'vrij metselaar'. Ik hoorde aan zijn verhaal dat hij een enorme ontwikkeling had meegemaakt. Op een open avond was ik onder indruk van de kwaliteit van een bouwwerk waardoor ik me realiseerde dat ik me met mensen wil omringen die dezelfde honger hebben naar inzicht en persoonlijke ontwikkeling. Het ritueel was spreekwoordelijk de 'bomb'. De atmosfeer van de tempel viel direct over me heen en ik was onder de indruk van de onverwachte woorden en het lichtspel. Een diepe duik in het 'nu'. Vertrouwd, rustig en intens.” ♦

MEER PORTRETTEN OP PAGINA 37

Vrijmetselarij en... Het ecosysteem

Een loge staat niet alleen in de wereld, maar maakt deel uit van wat het ecosysteem van de vrijmetselarij kan worden genoemd. Waaruit bestaat dit ecosysteem en hoe zijn de onderlinge verhoudingen van de onderdelen? Op deze vraag wordt in wederom een persoonlijk relaas ingegaan door meester-vrijmetselaar Hans Wissema. Hij is lid van de Haagse loge 'Groot Nederland'.

Tekst: Henk Hendriks

“De loges zijn zelfstandige organisaties en staan als zodanig ingeschreven bij de Kamer van Koophandel. Ze zijn schakels in een groter geheel van allerlei maçonnieke organisaties die in de loop van veel jaren een bepaalde vorm hebben gekregen.”

Scheidslijn

“Veel maar niet alle loges zijn aangesloten bij een landelijke organisatie die we met een dik woord ‘grootmacht’ noemen. Er zijn mannenloges, vrouwenloges en gemengde loges die elk hun eigen grootmacht hebben. Of die geheel zelfstandig zijn zonder formele bindingen met een groter geheel. Door de mannenloges loopt een scherpe scheidslijn die te maken heeft met erkenningen. Het is ons ingebakken om broeders of zusters van andere loges welkom te heten bij de arbeid. Dat roept de vraag op: ja, maar van welke loges? Het moeten wel vrijmetselaarsloges zijn en geen fake. Dus is er in de loop der eeuwen een systeem van erkenningen ontstaan waarbij grootmachten elkaar de maat nemen, en, indien ze aan de maat zijn, worden erkend als ‘regulier’. Dat maakt het gemakkelijk, iedere broeder die

“ In de loop der eeuwen
is een systeem van erkenningen ontstaan
waarbij grootmachten elkaar
de maat nemen ”

zijn bewijs van lidmaatschap van een loge die is aangesloten bij een reguliere grootmacht kan voorleggen, is welkom in onze loge. De oudere loges en grootmachten, waaronder de Nederlandse Orde van Vrijmetselaren - waarvan dit magazine het huisorgaan is - behoren tot de ‘reguliere’ groep en erkennen niet de loges van andere grootmachten. Die broeders en zusters zijn dus niet welkom en tot voor kort kon je worden geroyeerd als je een bezoek bracht aan een niet reguliere loge”.

Christelijke traditie

“Hoe nemen de grootmachten elkaar nu de maat? Met andere woorden, aan welke eisen moeten de loges van een grootmacht voldoen om de kwalificatie ‘regulier’ te krijgen? Dat zijn natuurlijk een

aantal punten waarvan de meeste niet controversieel zijn. Twee aspecten zijn dat wel. Bij de ‘reguliere’ loges speelt de bijbel een symbolische rol in de rituelen terwijl van hun leden wordt geëist dat ze geloven in een ‘hoger beginsel’. Dit laatste wordt aangeduid als ‘Opverbouwmeester des heelals’ en eenieder mag naar eigen inzicht en gevoelens bepalen wat hij daar onder verstaat. Maar het christelijke aspect gaat verder. De bijbel moet in de werkplaats aanwezig zijn, anders is de ceremonie niet regulier. Als die bijbel er niet ligt, kan een lid van het ordehoofdbestuur, als die toevallig aanwezig is, de loge sluiten, en dat gebeurt wel eens. In Denemarken kun je bovendien alleen lid zijn van

een reguliere loge als je lid bent van de staatskerk; in Zweden was dat voor enkele jaren geleden ook het geval. In sommige Engelse loges worden psalmen

gezongen. We bezochten een loge in Hamburg en daar werd de bijeenkomst geopend en gesloten met gebed. Voor ons vreemd, daar heel gewoon. De vrijmetselarij heeft nu eenmaal zijn oorsprong in enerzijds de christelijke traditie en anderzijds de denkbeelden van de Verlichting. En die staan soms haaks op elkaar. Er zijn veel broeders en zusters die niet in een 'hogere beginsel' geloven en die niets te maken willen hebben met de bijbel. Dat heeft tot afscheidingen geleid: zo zijn in België en Frankrijk de grootste grootmachten niet 'regulier'. Ook in Nederland zijn er niet-reguliere loges - niet veel - en die zijn ofwel zelfstandig of maken deel uit van een irreguliere buitenlandse grootmacht.

“ Bij de ‘reguliere’ loges speelt de bijbel een symbolische rol in de rituelen ”

Ingewikkeld? Nee, stuitend, die scheidslijnen. En niet echt in de geest van de vrijmetselarij! Waarom doen we er niets aan? Nederland heeft altijd getracht een tussenvorm te vinden door vast te houden aan bijbel en opperbouwmeester maar tevens een grote vrijheid toe te staan in de interpretatie daarvan en ook in de rituelen die loges in hoge mate zelf kunnen bepalen - mits bijbel en opperbouwmeester er maar bij horen”.

Visiteren

“Wie zich tot de vrijmetselarij voelt aangetrokken doet er dus goed aan het ecosysteem eens uitgebreid te verkennen. De Vlaamse broeder Hugo de

“ Het is ons ingebakken om broeders of zusters van andere loges welkom te heten bij de arbeid ”

Cnodder heeft kortgeleden de diverse loges, grootmachten en andere maçonnieke organisaties in het Nederlandse taalgebied objectief in kaart gebracht en hun geschiedenis beschreven. Een stevig boek, 'Loges in de Lage Landen' getiteld, maar gemakkelijk te lezen en van harte aanbevolen. De irreguliere loges zijn over het algemeen vrijer, vrouwen kunnen vaak visiteren in mannenloges en omgekeerd, er heerst een dynamische sfeer en deze loges groeien in aantal en omvang. De reguliere loges hebben helaas te maken met een verval van leden, in Nederland gelukkig beperkt, in bijvoorbeeld Engeland, de bakermat van de vrijmetselarij, dramatisch. Maar laat deze tegenstelling niet afschrikken, want in de loges merk je er niet veel van. Het heeft het voordeel dat je overal in de wereld bij reguliere loges kunt visiteren en velen maken daar gebruik van. Maar inhoudelijk knelt het wel.”

Instellingen

“Wat de instellingen op het gebied van vrijmetselarij betreft, moeten we in het Nederlandstalige gebied allereerst het Instituut Maçonnieke Vorming (IMV) noemen. Deze organiseert trainingen voor aankomende logevoorzitters en andere functionarissen van het Grootoosten der Nederlanden, steeds op diverse plaatsen in het land. Het organiseert zogenoemde rituaaldialogen - bijeenkomsten waarop dieper op de rituelen wordt ingegaan. Dit laatste betreft een nog jong initiatief dat enorm is aangeslagen. Het IMV heeft een maçonniek vademecum opgesteld waaraan steeds verder wordt gewerkt en dat een rijk naslagwerk is. In 2018 bracht het IMV een studie uit naar de redenen voor het ledenverloop in loges. Dit boekje, 'Het reilen en zeilen van zieltogende loges' getiteld, werd alle broeders toegestuurd, samen met een zelf-evaluatie instrument

waarmee loges kunnen nagaan hoe ze ervoor staan. Ongeveer een derde deel van de loges heeft deze evaluatie inmiddels uitgevoerd en ze zijn er

zeer over te spreken. Het IMV verzorgt voor loges die daarom vragen trainingen in de omgangsvormen van de vrijmetselarij en ook dit onderdeel mag zich in grote belangstelling verheugen.”

“Naast deze instellingen zijn er talloze andere. Zoals de Stichting Ritus en Tempelbouw (R&T). Deze organiseert verdiepende conferenties of bezin-

“ In sommige Engelse loges worden psalmen gezongen ”

ningsdagen, meestal eendaags, voor alle vrijmetselaren - m/v, regulier en niet-regulier - en vaak ook voor niet-leden. Onderwerpen betreffen filosofie, spiritualiteit, maçonnerie en andere. R&T geeft eveneens een tijdschrift uit, Thoth genoemd, met bijdragen over ruwweg dezelfde onderwerp-categorieën. Verder is er een maçonnieke uitgeverij, Fama, en er zijn talloze charitatieve stichtingen, sommige gericht op vrijmetselaren en hun families, andere voor hulpbehoevenden. Niemand weet hoeveel stichtingen er precies zijn en wat hun gezamenlijke vermogen is; de schattingen lopen uiteen van 50 tot 100 miljoen euro.”

Tolerante club

“Zo is er een rijkgeschakeerd ecosysteem rond de loge waar je lid van bent. Sommigen weten de weg in dit labyrint te vinden terwijl anderen zich tot het leven van hun eigen loge zelf beperken. Dat kan allemaal, we zijn uiteindelijk een tolerante club.” ♦

'Het vormt voor mij een rust-moment'

“Bij het voorlezen van de kandidatenlijsten, elke maand, valt het mij op dat zelfs nu de gemiddelde-kandidaat in Nederland nog steeds een geboortedatum heeft van voor 1967, en dus ouder is dan ikzelf. Ook in mijn eigen loge ben ik nog bij de 'jongeren'” alhoewel ik er inmiddels de voorzittend-meester ben.”

“Ik werd zo’n 16 jaar geleden als vrijmetselaar ingewijd in België. Momenteel ben ik lid bij loge 'L'Amitié Sans Fin' in Terneuzen, een Nederlandse grensloge. In de praktijk, rekeninghoudende met het verkeer, sta ik van bij mij thuis overigens sneller in Terneuzen dan in Gent.”

“In België gaat de vrijmetselarij met een zekere discretie gepaard. Toen ik zo’n 18 jaar geleden een opleiding gaf aan een groep high-potentials, vroeg mijn co-trainer, met wie ik al 10 jaar op verschillende projecten had samengewerkt en die een goede vriend geworden was, of de vrijmetselarij niets voor mij zou zijn. Bleek dat hijzelf al meer dan 10 jaar lid was! Omdat ik zelfs niets van de vrijmetselarij afwist ben ik mij beginnen informeren, en een goed jaar later heb ik mijn kandidatuur gesteld, en dat heb ik mij nooit beklagd.”

“Onze loge komt wekelijks samen; op

woensdagavond vindt men mij steeds in het logegebouw terug. Het vormt voor mij een rust-moment in de week, waarbij de ritualen met hun tafelloges of de thema’s die worden gebracht tijdens de comparities als effect hebben dat ik meestal goedgezind huiswaarts keer. De rijkdom aan ritualen, de kans daar actief aan mee te werken en de afwisseling aan thema’s tijdens de comparities maken, dat ik steeds nieuwe zaken ontdek. De Nederlandse werkwijze, waar veel belang wordt gehecht aan comparities, bevalt mij ten zeerste en was de aanleiding om in Nederland lid te worden.” ♦

'Een prachtig moment met veel symboliek'

“**W**aarom ben ik vrijmetselaar ben geworden? Voor mij is de vraag meer, ben je het al maar nog niet ingewijd als vrijmetselaar, en hoe word je dat ‘een vrijmetselaar’. Men zegt altijd dat je als vrijmetselaar een ‘vrij man van goede naam moet zijn’ en dat je niet probeert te oordelen over anderen.”

“Als psychiatisch verpleegkundige en als persoon liep ik tegen dat ‘oordelen over anderen’ soms aan. Waarom moet iedereen leven volgens de door de maatschappij opgelegde norm. Waar is de vrijheid om anders te denken dan het opgelegde.”

“Zoekend naar een plek waar ik over dit soort vraagstukken kon praten, kwam ik half 2016 uit bij de vrijmetselaarloge 'L'Inséparable' in Bergen op Zoom. Ik woonde daar sinds 2002, maar had weinig contacten buiten mijn werk om, en weinig behoefte om bij een sportclub of iets dergelijks te gaan. Ik reed er elke ochtend op mijn fiets langs, maar was

nog nooit in het prachtige pand binnen geweest.”

“Na een prettig gesprek met de logevoorzitter heb ik mij officieel aangemeld en ben ik in november 2016 ingewijd. Een prachtig moment met veel symboliek die je aan het denken zet over jezelf.”

“Eén van de uitgangspunten van de vrijmetselarij sprak mij het meeste aan bij de kennismaking en daarna: ‘Wij zoeken naar wat verbindt, en proberen weg te nemen wat scheidt!’ een prachtige zin. Zo ervaar ik het ook na 3 jaar. Wij zitten hier in een broederschap met diverse leeftijden, opvattingen en beroepsachtergrond, maar wij zijn wel met elkaar verbonden. Dit geldt ook buiten de loge, hoe groot je tegenstelling met iemand ook is, er is altijd wel iets in de ander om nader tot elkaar te kunnen komen.”

“De bijeenkomsten op vrijdagavond zijn voor mij een rustpunt in de week, met fijne broeders die ik anders nooit ontmoet had. Vaak met goede leerzame gesprekken of bouwstukken – vergelijk dit met

een soort presentatie - waar je daarna een goed gesprek over hebt met zijn allen. Niet om elkaar te overtuigen maar om van elkaar te leren.”

“Ook hebben we meerdere malen per jaar een bijeenkomst in wat wij de tempel of werkplaats noemen. Dit gaat volgens bepaalde ritualen en met symboliek. Ik wist eerst niet goed wat ik daarvan moest verwachten, maar gaandeweg heb ik er toch het belang van gezien om via een vaste structuur betekenis hieraan te geven voor mijzelf.”

“In ieder geval heeft de vrijmetselarij mij tot nu toe veel gebracht. De broederschap, en daarbij ook de hechte liefdevolle vriendschappen die ik met sommige broeders heb. Het geeft mij inzicht in sommige processen van mijzelf, waarom ik dingen doe zoals ik ze doe. Ik ben hier ook in veranderd. Het maakt het makkelijker voor mij om keuzes te maken. Ondertussen ben ik als docent Verpleegkunde gaan werken, en probeer mee te nemen wat ik binnen de vrijmetselarij geleerd heb.” ♦

'Meer houvast vinden bij mijn zoektocht'

Marcel Nijhof

46 jaar

Zelfstandig logistiek
ICT-consultant

Loge 'la Constance' te
Maastricht

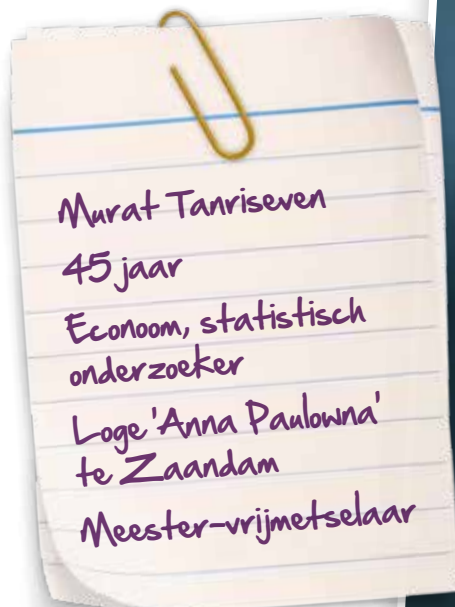
Meester-vrijmetselaar

“De keuze om me aan te melden bij de vrijmetselarij ontstond vanuit mijn innerlijke drang naar het vinden van meer houvast bij mijn zoektocht naar antwoorden op de gebruikelijke levensvragen. Wie ben ik? Waarom ben ik hier? Wat is mijn weg? In een periode van zelfonderzoek met diverse invalshoeken, kwam in een korte periode 3 keer op verschillende wijze de vrijmetselarij op mijn pad. Mijn persoonlijke stelregel is dat bij 3 keer ‘een toevalligheid’ ik iets dergelijks beter moet onderzoeken.”

“Een snel volgend bezoek aan een open avond bij een loge in mijn toenmalige woonregio gaf mij direct het gevoel te

vinden wat ik zocht. Een idealistische groep mannen, die werkt aan zelf-ontdekking, waarbij men elkaar over en weer helpt dit te verwezenlijken. Dit alles in een vertrouwde en beschermde omgeving. Beschreven, maar ook onbeschreven door middel van symboliek, opent zich na de aanname als leerling een bijzonder interessant terrein waar eenieder zijn eigen reis maakt en eenieder zoekt naar zijn eigen waarheid in de wetenschap dat hij zijn denkbeelden en zienswijzen in respect ontvangen weet, maar als keerzijde van de medaille ook dat respect zal geven aan zijn broeders. Vrijmetselarij geeft mij de mogelijkheid om in een veilige omgeving de hectiek

van het leven even buiten te sluiten om vervolgens ontspannen en met hernieuwde inzichten de wereld tegemoet te treden. Die nieuwe inzichten, in combinatie met de uitgangspunten van de vrijmetselarij, maken dat ik het gevoel heb dichter bij mezelf te komen met als gevolg dat ik denk meer in balans met mijn omgeving te kunnen acteren in de wetenschap in moeilijke tijden houvast en steun te vinden bij mijn broeders. Dat integrale gevoel is voor mij van onschatbare waarde en de reden dat ik vrijmetselaar ben. Ik prijs mijzelf tot op de dag van vandaag gelukkig dat ik de 3 ‘toevalligheden’ destijds grondig heb onderzocht.” ♦

'Het heeft mij veel nieuwe inzichten gebracht'

“De band tussen mij en mijn vader was erg goed. We konden in mijn studentenjaren makkelijk een hele avond met elkaar over uiteenlopende zaken discussiëren. De gesprekken gingen onder andere over de toestanden in de wereld, diverse filosofen, maar ook de zin van ons bestaan of de mens.”

“Ik ben godsdienstig opgevoed maar heb heel wat vrijheidsgraden meegekregen. Mijn vader vond het belangrijk dat ik van alles een beetje meekreeg zodat ik in mijn leven mijn eigen keuzes kon maken. Ik ben opgegroeid in een liberale richting binnen de Islam die erg lijkt op het Soefisme. Het is een mystieke richting. Met mystiek bedoel ik, dat zaken niet eenduidig zijn uit te leggen. De kunst is om de niet letterlijke betekenissen van de teksten te zoeken of ‘doorgronden’ en daar iets van waarde voor jezelf uit te halen.”

“Toen ik net 31 was geworden, overleed mijn vader. 4 jaar na zijn overlijden heeft het gemis aan de gesprekken met mijn vader mij doen zoeken naar een opvulling van dit gemis.

De vrijmetselarij was in mijn jonge jaren weleens onder mijn aandacht gekomen. Ik had toen wat boeken gelezen en was al een beetje gecharmeerd geraakt van de doelstellingen en de methode van de vrijmetselarij. Ik ben zelf naar een open avond gegaan en liet blijken dat ik geïnteresseerd was. Na diverse gesprekken is het me alleen maar duidelijker geworden. De vrijmetselarij paste bij mij, bij hoe ik was opgevoed, bij het gemis, en bij de zoektocht naar essentiële vragen in het leven.”

“De verschillende mensen, ideeën hebben mij in de afgelopen jaren alleen maar verrijkt. Daarnaast heeft de methode van de vrijmetselarij ook een positieve invloed gehad op mijn leven. Het heeft mij veel nieuwe inzichten gebracht, ik luister anders naar de ander, en ik overweeg mijn acties meer dan voorheen. Ik sta nu nog meer open voor andersdenkenden en zie de schoonheid van de verschillen tussen de mensen. Zonder deze verschillen zou er geen verrijking zijn. Je komt er echter ook achter dat er buiten deze verschillen juist ook veel overeenkomsten zijn.” ♦

'Je ontdekt vooral heel veel over jezelf'

“Die vraag 'Waarom vrijmetselaar geworden?' valt voor mij uiteen in 3 vragen: Waarom ben ik geïnteresseerd geraakt? Waarom heb ik de stap genomen? Waarom ben ik nu een overtuigd vrijmetselaar en blij dat ik dat ben geworden?”

“Om met de laatste te beginnen, altijd als ik naar de loge ben geweest kom ik er opgeladen vandaan. Het bijwonen van de comparities spreekt mij zeer aan, bouwstukken van medebroeders zijn vaak uitdagend en geven altijd nieuwe inzichten. Ook het zelf werken aan een bouwstuk en dit opleveren is een prachtige uitdaging die veel van je vraagt maar de beloning is daar ook naar.”

Het 'Ken u zelve' is in alle opzichten een mooie, intensieve opdracht die je veel over jezelf leert, maar die ook je plek in de wereld doet begrijpen. De 'open loges' waarin we de ritualen samen beleven maken altijd een diepe indruk op me en steeds weer op een nieuwe manier ook als ik het ritueel eerder heb beleefd. De schoonheid van het ritueel zorgt altijd voor een verbondenheid met mijn medebroeders maar ook met alle broeders ter wereld en zelfs een verbondenheid met de gehele wereld en mensheid die volgens mij een grote broederschap is.”

“Mijn interesse in de vrijmetselarij is ontstaan toen ik begin jaren 90 een jaar in Engeland woonde en werkte. Vrijmetselarij is daar veel omvangrijker maar ook nadrukkelijker aanwezig en zichtbaar in de samenleving. Ik ben toen gaan onderzoeken wat het inhield door boeken uit de bibliotheek te lezen en proberen te begrijpen wat er gaande was in de 'lodges' en onder de 'masons'. In die tijd heb ik reeds besloten vrijmetselaar te willen worden. Later terug in Nederland heb ik ooit een informatiebijeenkomst bezocht die dat gevoel bevestigde alleen was het toen de tijd nog niet.”

“Wat volgde waren jaren van bouwen aan de carrière, scholing, gezin en eigen onderneming, totdat ik enkele jaren geleden het gevoel had de stap te willen zetten. Ik klopte aan bij de loge in de stad waar ik ben opgegroeid en heb in iedere stap die ik heb gemaakt tot mijn initiatie en daarna steeds het gevoel gehad dat dit voor mij de juiste keus was. Zeker niet in de laatste plaats door de bevestiging die ik steeds kreeg van mijn broeders. Het toetreden tot de broederschap verandert je niet wezenlijk, je blijft dezelfde persoon maar je ontdekt vooral heel veel over jezelf. Naar gelang je meer leert en meer vrijmetselaar wordt is het ook echt zo dat je je hier meer bewust van wordt. Je gaat je dus ook echt doen kennen als vrijmetselaar. Het werken aan jezelf en aldus te streven een beter mens te worden zou mijns inziens ieder mens moeten doen.”

“Vrijmetselarij is voor mij de manier om dit te doen.” ♦

René Kalverboer

49 jaar

Horeca-ondernemer

Loge 'La Compagnie

Durable' te Middelburg

Meester-vrijmetselaar

'Je moet het willen zien en oppakken'

Otto Quint

59 jaar

Sales trainer

Loge 'Quintessens',
Den Bosch

Meester-vrijmetselaar

“In mijn jeugd en in de jaren daarna was ik altijd geïnteresseerd in dat wat niet direct zichtbaar was; je zou kunnen zeggen in de occulte wereld. Niet dat dit nu voor mij de vrijmetselarij is, maar er is ruimte en je treft broeders die die interesse ook hebben en je treft broeders die hier niets mee hebben maar niet oordelen. We maken onderdeel uit van iets groters, dat dat binnen de vrijmetselarij gewoon als normaal wordt ervaren, daar kwam ik pas later achter.”

“In de aanloop kun je je moeilijk een beeld vormen over wat vrijmetselarij nou werkelijk is. Wat is nou waar en wat niet. Enkele aanstaande broeders heb je ontmoet, maar ja, je krijgt vooral vragen en dat geeft ook niet veel meer inzicht. Maar het voelt goed, een soort reis, daar vergeleek ik het mee, daar tijdens mijn gesprek vooraf in de donkere kamer, ik zat er niet veel naast.”

“Mijn inwijding; niet dat ik alles begreep, dat kwam pas later, zeker ook bij de inwijding van andere broeders worden symbolen en woorden in het ritueel steeds duidelijker. Je eigen uitleg hier aan geven, er uit halen wat voor jou belangrijk is, jezelf hierdoor en hiermee leren kennen. De vrijheid die je hebt, geen dogma's en broeders die je uitdagen en naast je staan ook al delen ze niet je opvattingen.”

“Terug naar mijn inwijding en aansluitend de maaltijd in de 7e graad, daar kwamen herinneringen, gebeurtenissen uit mijn leven, muzikale inprents, gedachtes, gevoelens bij elkaar. Er lag een compleet verhaal aan mijn voeten met wat losse eindjes. In mijn leerling- en gezellentijd ben ik die verder gaan uitwerken, verder gaan beleven en heb ik die een plek gegeven. Een enkel woord of een opvatting van mijn broeders zorgden voor een volgend inzicht en ontwikkeling.”

“Nooit spijt gehad! De comparities geven mij energie en dagen mij uit. Bewustwording en innerlijke groei, je krijgt het aangereikt maar je moet ervoor openstaan. Je moet het willen zien en oppakken.” ✦

'In het diepe stappen zonder de bodem te kunnen zien'

“**H**et antwoord op deze vraag moet in nevelen gehuld blijven. Immers, degene die de inwijding tot leerling-vrijmetselaar zal ondergaan, weet niet waaraan hij of zij begint. Wat betekent die inwijding, wat gebeurt er eigenlijk, wie zijn die toekomstige broeders en/of zusters in wier beslotenheid ik mag binnentreden, wat is een beproeving? Het zijn vragen waarbij de antwoorden ongekend zijn. En interessant genoeg, worden telkens weer mannen en vrouwen lid van een orde van vrijmetselaren, en stappen ze in het diepe zonder de bodem te kunnen zien. Ja, ook ik. Tegelijk komt er een tweede gedachte bij mij op, namelijk wat is dan daarbij de fascinatie, om na vele jaren nog steeds vrijmetselaar te blijven? In mijn geval inmiddels 33 jaar.”

“Ik werd vrijmetselaar in mijn streven mijn mens-zijn verder te kunnen ontplooiën en om mijn werk en leven als huisarts in een breder perspectief te kunnen zien. Om op een andere wijze naar de ongereijmdheden van ons leven te kunnen kijken, om houvast en verdieping te vinden in symbolen en rituelen, die me al langer intrigeerden. Ja, ook om dilemma's uit dat leven te kunnen delen, in vertrouwen te kunnen bespreken met mensen uit geheel andere beroepsgroepen. Thema's als het destijds en nog steeds confronterende euthanasievraagstuk. Waar ligt daarbij

mijn verantwoordelijkheid, maar ook, waar ligt mijn morele grensvlak. En ligt dat vast? Hoe bepaal ik in mijn leven waar ik sta? De vrijmetselarij reikt daarvoor handvaten aan, werktuigen, symbolen, en laat je binnen de veiligheid en kracht van de broederketen ervaringen opdoen. Daardoor kun je jezelf ontwikkelen tot een completer mens, die met respect voor ieders visie, samen met die ander werkt aan een wereld waarin wij allen bouwstenen zijn. Zeer verschillende bouwstenen.”

“Dat proces zal pas eindigen bij de dood. Het blijft zodoende een uitdaging om de geheimenissen van ons kortstondig bestaan op deze aarde aan te raken. Een zoektocht die je op elke leeftijd gestalte en inhoud kunt geven. Daarbij biedt de maçonnieke werkwijze tal van mogelijkheden. Voor mijzelf is naast het logeleven de vrijmetselaarsstichting Ritus en Tempelbouw een permanente bron van nieuwe perspectieven. De activiteiten die we daarbij kunnen ontplooiën, de ontmoetingen met andere broeders en zusters, de gezamenlijke beleving, de

bewustwording van ons leven en onze plaats als mens in deze samenleving, de verdieping door middel van studieboeken en symposia, maakt dat ik na 33 jaar nog steeds actief betrokken ben bij de vrijmetselarij, die daarmee tot een levenshouding is geworden.”

“Heeft de vrijmetselarij mij dat gebracht wat ik destijds zocht? Absoluut, en het reikt mij nog steeds nieuwe horizons aan. Kennis en inzicht door studie. Verdieping door gesprekken. Beleving door in gezamenlijkheid de rituelen uit te voeren.”

“Geschikt voor iedereen? Nee. Er zal iets moeten zijn als gevoeligheid voor al deze elementen, samengevat in de uitspraak van Goethe: ‘Wär nicht das Auge sonnenhaft, die Sonne könn't es nie erblicken.’”

“Maar voor eenieder die deze stap zet, zich verdiept en inzet, is het moment van de inwijding tot leerling vrijmetselaar een belangrijke mijlpaal in het leven en een voorrecht om dat mee te kunnen maken. Over de drempel, op weg naar een dieper innerlijk weten.” ♦

Oók vrijmetselaar worden?

Doe de Zelftest!

Wilt u onderzoeken of een toekomstig lidmaatschap van een vrijmetselaarsloge succesvol kan zijn? Doe dan de zelftest op de navolgende twee pagina's. Deze zelftest telt 20 uitspraken, oplopend van A tot en met T. Geef per uitspraak aan in welke mate u zich erin kunt vinden op een schaal van 1 tot 5. De hoogste totaalscore die zo te behalen is, is $20 \times 5 = 100$ punten.

Volledig mee oneens = 1 punt

Gedeeltelijk mee oneens = 2 punten

Weet niet/geen mening = 3 punten

Gedeeltelijk mee eens = 4 punten

Volledig mee eens = 5 punten

Omcirkel naast elke uitspraak het beoordelingscijfer.

Tel daarna de 20 cijfers op en noteer hier de totaalscore: ... punten

Vergelijk uw totaalscore vervolgens met de hieronderstaande klikkans-tabel. Hierdoor is goed in te schatten of er een klik is met de vrijmetselarij. Als u naar aanleiding van de uitkomst een gesprek wilt voeren met één of meer leden van een loge, stuur dan een e-mail naar orde@vrijmetselarij.nl. Of neem contact op met de voorlichter van de loge in uw gemeente of regio.

Idee en realisatie: Henk Kreuger.

**'KEN JEZELF' IS DE OPDRACHT
AAN IEDERE VRIJMETSELAAR.**

Klikkans-tabel

0 – 49 punten

De ervaring leert dat een score lager dan 50 punten meestal niet leidt tot een lidmaatschap dat langdurige wederzijdse tevredenheid oplevert. Om verdere teleurstelling te voorkomen worden verdere stappen om lid te worden van de vrijmetselarij afgeraden.

50 – 59 punten

Er zijn overeenkomsten, maar niet echt veel. Vraag is of een eventueel lidmaatschap inderdaad wel wederzijdse tevredenheid oplevert. Een goed gesprek hierover kan veel duidelijk maken.

50 – 69 punten

Er is een redelijk aantal overeenkomsten. Een onderling gesprek om in te schatten of dit aantal voldoende is om ook op lange termijn tot een succesvol lidmaatschap te leiden, is zeker aan te raden.

70 – 79 punten

Het aantal overeenkomsten is groot. Een gesprek op korte termijn maakt duidelijk of het lidmaatschap ook op lange termijn de gewenste wederzijdse voldoening geeft.

80 – 89 punten

Beide partijen zitten op een lijn! Een gesprek over het lidmaatschap is de volgende stap.

90 – 100 punten

De ideale 'klik'. Een gesprek over het lidmaatschap is de volgende stap.

Verder praten?

E: orde@vrijmetselarij.nl
W: www.vrijmetselarij.nl

BEGIN HIER

Uitspraak A Ik streef er voortdurend naar beter mens te worden.	1		Uitspraak B Ik neem de volledige verantwoordelijkheid voor mijn eigen doen en laten.	1
	2			2
	3			3
	4			4
	5			5
Uitspraak D Ik zie het als een maatschappelijke opdracht om naar datgene te zoeken dat mensen verbindt; om ze bij elkaar te brengen.	1		Uitspraak C Ik werk aan het welzijn van onze samenleving.	1
	2			2
	3			3
	4			4
	5			5
Uitspraak E Ik zie het als een maatschappelijke opdracht om datgene weg te nemen dat mensen scheidt, zodat ze hun conflicten kunnen bijleggen of hun vooroordelen kunnen bijstellen.	1		Uitspraak F Ik ben gelijkwaardig aan alle andere mensen.	1
	2			2
	3			3
	4			4
	5			5
Uitspraak H Ik vind de meningen van andere mensen even waardevol als mijn eigen mening. Ik hoor ze graag.	1		Uitspraak G Ik vind dat ieder mens het recht heeft om zelfstandig te zoeken naar waarheid.	1
	2			2
	3			3
	4			4
	5			5
Uitspraak I Ik ben altijd bereid mijn inzichten te delen met anderen.	1		Uitspraak J Ik denk dat rituelen en symbolen mij kunnen helpen om bijzondere momenten in het leven meer waarde te geven.	1
	2			2
	3			3
	4			4
	5			5

Ga verder op de volgende pagina

GA HIER VERDER

<p>Uitspraak K Ik geloof dat het universum niet toevallig bestaat. En dat ik daarin een rol te vervullen heb.</p>	<p>1 2 3 4 5</p>		<p>Uitspraak L Ik ben een 'vrij man van goede naam'. Anders gezegd: ik ben een ongebonden en onafhankelijke denker en heb een goede reputatie.</p>	<p>1 2 3 4 5</p>
<p>Uitspraak N Als ik vrijmetselaar word probeer ik zoveel mogelijk mijn wekelijkse logebijeenkomsten te bezoeken.</p>	<p>1 2 3 4 5</p>		<p>Uitspraak M Ik ben bereid me aan de regels van de Orde en mijn loge te houden.</p>	<p>1 2 3 4 5</p>
<p>Uitspraak O Ik ben bereid andere vrijmetselaren met raad en daad te steunen als zij dat nodig hebben.</p>	<p>1 2 3 4 5</p>		<p>Uitspraak P Ik houd me aan de vertrouwelijkheid binnen mijn loge.</p>	<p>1 2 3 4 5</p>
<p>Uitspraak R Ik waardeer ook het gezelligheidsaspect van de broederschap.</p>	<p>1 2 3 4 5</p>		<p>Uitspraak Q Ik zie de voordelen van een loge waarin alleen mannen samenkomen.</p>	<p>1 2 3 4 5</p>
<p>Uitspraak S Ik streef naar een langdurig lidmaatschap van de Orde en van mijn loge.</p>	<p>1 2 3 4 5</p>		<p>Uitspraak T Ik ben bereid en in staat mijn logecontributie te betalen (ca. € 400 per jaar).</p>	<p>1 2 3 4 5</p>

MUSEUMTIP

Museum Vrijmetselarij

Javastraat 2B, 2585 AM Den Haag

Openingstijden: zaterdag 12.00 - 17.00 uur • zondag 12.00 - 17.00 uur • maandag & dinsdag gesloten
woensdag, donderdag en vrijdag 12.00 - 17.00 uur

De actuele stand van zaken met betrekking tot bouwloges
www.steensplinter.nl

U KUNT NU VOORINTEKENEN !!!

De Fraternitas et Artes Mechanicae

over broederschappen en middeleeuwse bouwloges door

J.A. den Ouden

stuur een email naar info@steensplinter.nl

I Force geeft je ondersteuning bij het (opnieuw) in je kracht gaan staan.

www.iforcecoaching.nl
info@iforcecoaching.nl
020-8973849

Communicatie, Marketing en Coaching

COAD[®]

Adverteren in de Vrijmetselarij?!

wij vertellen u graag over de mogelijkheden

Breng uw bedrijf eens extra onder de aandacht!

M: 06-38758092 • E: stephanie@coad.nu

ZATERDAG 28 SEPTEMBER 2019

STUDIEDAG

RUIMTE VOOR DIALOOG & VERBINDING

Stichting Ritus en Tempelbouw
in samenwerking met
200 jarige Afdeling van de Meestergraad

© Corry Ammerlaan,
Artihove.

**Het thema 'Ruimte voor Dialoog & Verbinding'
zal op deze studiedag worden uitgewerkt door:**

- Jan Terlouw, politicus in ruste, schrijver en bekend van radio en tv
- Catharina de Haas, filosofe, docent en auteur 'Vriendschap, een tweede ik'
- Muzikale omlijsting door Trio Bestevâer

10.00 uur: Ontvangst en registratie. **11.00 uur:** Aanvang. **17.00 uur:** Afsluiting
Kosten € 45,- inclusief koffie, thee, feestelijke lunch, hapje en drankje.

Locatie: Hotel Restaurant Oud London, Woudenbergseweg 52, 3707 HX Zeist.

Aanmelden en verdere informatie via www.ritusentempelbouw.nl

Belangstellenden zijn van harte welkom